

Soli Deo Gloria

Jedině Bohu buď sláva

Březen 2023

Ročník 4, číslo 29

*Poznávejme Hospodina,
usilujme ho poznat. Jako
jitřenka, tak jistě on vyjde.
Přijde k nám jako přívaly
dešťů a jako jarní déšť, jenž
svlažuje zemi.
(Ozeáš 6,3)*

OBSAH

Soli Deo Gloria	2
Jenom Ježíš <i>Ch. Spurgeon</i>	3
Běda vám, pokrytci ... <i>-jk-</i>	4
Přijď tvé království! <i>A. Adlof</i>	8
Nezarmucujte Ducha svatého! <i>J. Karafiát</i>	11
Každodenní život apoštola <i>-jk-</i>	17
Blud o odpouštění hříchů <i>J. Hus</i>	20
Zákon není určen pro spravedlivého <i>-jk-</i>	25
Porušené svědomí <i>A. Pink</i>	36
Tyranie narativů <i>R. Davidson</i>	41
O kletvení <i>Ch. Spurgeon</i>	44
Pomluvy <i>-jk-</i>	46

Vydává **Spolek Soli Deo Gloria**
Bellušova 1810/19, 155 00 Praha 5
Odp. redaktor Jaroslav Kernal
© Spolek Soli Deo Gloria
www.solideogloria.cz
kernalj@solideogloria.cz
Č. účtu 2602365989/2010 (Fio)
Vychází měsíčně.
Ev. č.: MK ČR E 24450
Tisk: Projects s.r.o.,
Organizační slož-
ka, Botanická 24,
Brno 60200

SOLI DEO GLORIA

Pokoj vám a milost, milí čtenáři.
Dostává se k vám první číslo časopisu *Soli Deo Gloria*, které má svou tištěnou verzi. Už předchozí číslo bylo takovým pokusným králíkem (a pokud byste měli zájem, rádi vám výtisk zašleme), ale toto číslo je oficiálně prvním tištěným číslem. Což znamená, že pokud byste měli zájem dostávat tento časopis v tištěné podobě, napište nám a časopis vám bude chodit na vaši adresu.

V procesu přípravy jsou stále ještě knihy, o nichž jsem psal v minulosti (*Žalmy pro povzbuzení srdce* a následně *Moudrost knihy Přísloví*, a vedle nich výklad proroka Abakuka s aplikací do dnešních dnů). Z velké části se jedná o technické záležitosti, které se týkají nastavení webového obchodu a všeho, co s tím souvisí. Ale z Boží milosti postupujeme krok za krokem a jsem přesvědčený o tom, že v tom správném čase budou knihy k dispozici.

Máme velkého Boha, kterému na nás záleží!

Jaroslav Kernal

JENOM JEŽÍŠ

Charles H. Spurgeon

Neexistuje způsob, jak bychom hledající duši mohli říci příliš často a dost srozumitelně, že její jediná naděje na spasení spočívá v Pánu Ježíši Kristu. Ta naděje spočívá zcela, jediné a pouze v něm. K záchraně před vinou i mocí hříchu je Ježíš naprosto dostačující. Jeho jméno je Ježíš, neboť „on vysvobodí svůj lid z jeho hříchů.“ „Syn člověka má na zemi moc odpouštět hříchy.“ Je vyvýšen na nebesa, aby se „v jeho jménu zvěstovalo pokání na odpuštění hříchů.“ Bůh si odedávna zamiloval takový způsob spasení, který by byl cele vyjádřen v jeho jednorozeném Synu. Pán Ježíš se kvůli naplnění této spásy stal člověkem, a když byl v podobě člověka, stal se poslušným až k smrti, a to smrti na kříži. Kdyby byl možný jiný způsob vysvobození, kalich hořkosti by ho minul. Je logické, že miláček nebes by nezemřel, aby nás zachránil, kdybychom mohli být zachráněni s menšími náklady. Nekonečná milost poskytla tuto velikou obět. Nekonečná láska se kvůli nám podrobila smrti. Jak můžeme snít o tom, že by mohla existovat jiná cesta než ta, kterou Bůh za takovou cenu připravil a tak jednoduše a naléhavě vyložil v Písmu svatém? Vždyť je zcela nepochybná pravda, že „v nikom jiném není spásy; není pod nebem jiného jména, zjeveného lidem, jímž bychom mohli být spaseni.“

Domnívat se, že Pán Ježíš spasil lidi jen napůl a že k dokončení jeho díla je třeba ještě nějaké jejich vlastní „úsilí“ nebo pocit, je špatné. Co z nás by mohlo být přidáno k jeho krvi a spravedlnosti? „Všechna naše spravedlnost je jako poskvrněný šat.“ Mohou být poskvrněné hadry přišité k drahocenné látce jeho božské spravedlnosti? Hadry a jemné bílé plátno! Náš odpad a jeho ryzí zlato! Je urážkou Spasitele o něčem takovém snít. Už tak jsme zhřešili dost, nemusíme k ostatním proviněním přidávat ještě tohle.

BĚDA VÁM, POKRYTCI ...

Jaroslav Kernal

Pán Ježíš mnohokrát varoval před povrchností a pokrytectvím. Často poukazoval na pokrytectví náboženských vůdců, ale občas poukázal také na zástupy, které se kolem něj shromažďovaly, a nazval tyto lidi pokrytci. V době Pána Ježíše byli mnozí (a dodnes jsou), kteří ho přímo odmítali a stranili se ho. Ale vedle nich bylo také poměrně dost těch, kteří to takto jasně neudělali, ale naopak zvali Ježíše k sobě domů, mluvili s ním, a při tom všem vypadali velmi zbožně a oddaně. Vypadali jako lidé, kteří jsou silně věřící, jako lidé, kteří se velmi zajímají o Boží věci. Ale Ježíš v řadě případů ukazuje, že to všechno byla jen taková slupka, něco na povrchu, odhaluje jejich pokryteckou a povrchní víru.

Lukáš popisuje situaci, kdy Ježíše pozval jeden farizeus k jídlu. „Ježíš k němu vešel a posadil se ke stolu. Farizeus se podivil, když viděl, že se před jídlem nejprve neomyl“ (Lk 11,27–38). Ježíš neodmítal pozvání ani od farizeů ani od hříšníků nebo celníků. Nedělal rozdíly mezi lidmi, ale když ho pozvali, tak rád přišel. Ale když přišel do domu farizea, tak se si neomyl obřadně ruce, jak velela tradice. Mojžíšův zákon nařizoval různá omývání při některých příležitostech a většinou to mělo znamenat rituální očištění. Ovšem Židům nestačilo to, co jim přikazoval Bůh a tak k Božím věcem přidali ještě mnohá další nařízení. Takže farizeové si umývali ruce až po zápěstí a to nejen před jídlem, ale také mezi každým chodem. Nutno poznamenat, že farizeové to brali velmi vážně a dokonce jeden z nich tvrdil, že jíst chléb neomytýma rukama je stejné, jako jíst výkaly. Další rabín zemřel v římském vězení žízni, neboť používal vodu k pití na omývání rukou. Poté byl oslavován jako hrdina.

Proto Lukáš poznamenává, že se farizeus podivil, když viděl, že Ježíš se před jídlem neomyl. Ale Ježíš na to reagoval úplně jinak, než jak asi tento farizeus očekával. Ježíš začíná odhalovat povrchnost farizeů! „Vy farizeové očišťujete číše a mísy zvenčí, ale vaše nitro je

plné hrabivosti a špatnosti“ (Lk 11,39). Pán Ježíš tady nekárá farizeje za následování lidských příkazů, jako to dělá jinde (např. Mt 15,1nn), ale spíše ukazuje na jejich povrchnost a pokrytectví. Všimněte si, jak Ježíš spojuje vnějškovost jejich jednání s jejich nitrem. A odhaluje jejich sobectví, žádostivost, hrabivost a jiné špatnosti. Je ani tak nezajímalo opravdové duchovní uctívání Boha, ale šlo jim o to, ukázat se před lidmi. Aby lidé viděli, jací jsou. Aby si všimli, jejich vycíděných mís. Aby viděli jejich omyté ruce. Aby na první pohled bylo jasné, že tady stojí pan *Někdo*. Bylo to takové divadlo pro lidi. Pro ty, kdo nevidí dovnitř, kdo nevidí za oponu.

I v životech křesťanů se může objevit podobná povrchnost a pokrytectví. I my rádi vzbuzujeme ten dojem, že my jsme zbožní, spravedliví, navenek bezúhonní. Už to nejsou mísy a číše, které očišťujeme, ale jsou to jiné věci, na které klademe důraz a které mají dokázat druhým, jak jsme na tom před Bohem dobře. Může jít o úplné maličkosti, jako je např. zvláštní oblečení do shromáždění. Na hezkém oblečení není nic špatného, ale to skutečně důležité je, jaké srdce je skryté pod tímto oblečením. Držíme Bibli ve svých rukou a často se jí oháníme, abychom ukázali, jací že jsme křesťané, jaké je ale naše srdce před Pánem? Co ho naplňuje?

Není nic špatného na čistých mísách a číších, ale jaké bylo jejich srdce? Ježíš ukazuje na hrabivost a špatnost. Kdyby dbali na čistotu srdce tolik, jako na čistotu rukou, jejich srdce by nebyla ovládaná hrabivostí a špatností a nemuseli by slyšet z úst Pána: „Pošetilci! Což ten, který stvořil zevnějšek, nestvořil také to, co je uvnitř?“ (Lk 11,40).

Lidi kolem sebe můžete oklamat, ale Bůh stvořil i vnitřek! Nejen vnitřek mísy a číše, ale také vnitřek člověka. Okolí si možná bude myslet, že jste velmi zbožní, ale Bůh ví, jak to doopravdy je. On stvořil vnitřek a chce, aby se navenek projevovalo to, co je skutečně uvnitř. Bůh nechce jen něco povrchního, pokryteckého. Proto také Ježíš říká: „Rozdejte chudým, co je v mísách, a hle, všechno vám bude čisté“ (Lk 11,41). Nejlepším lékem na hrabivost, která je modloslužbou, je zbavit se modly. Nestačí povrchní víra – je třeba jít do hloubky, zasáhnout nitro. Nestačí očistit ruce, ale je třeba očistit srdce. Hrabivosti se nezbavíte omytím rukou a očištěním mís. Hříchu se nemůžeme

zbavit nějakými vnějšími náboženskými úkony. Je třeba zasáhnout nitro. Odřízněte se od toho, co vás svazuje a rázem se to pro vás stane čisté.

„Ale běda vám farizeům! Odevzdáváte desátky z máty, routy a ze všech zahradních rostlin, ale nedbáte na spravedlnost a lásku, kterou žádá Bůh. Toto bylo třeba činit a to ostatní neopomíjet“ (Lk 11,42). Další výtka se opět týká toho, co bylo vidět navenek, dávání desátků. Farizeové dávali desátky ze všeho, co vypěstovali, ze všeho, co vyrostlo na jejich zahrádce, z každého plodu, semínka a dokonce i listku, který se urodil na jejich zahrádce. Farizeové byli velmi horliví v detailním plnění vnějších náboženských úkonů. Ale unikala jim podstata věci. Ježíš je nekárá za to, že dávají desátky (říká, že to se nemá opomíjet), ale ukazuje na to, že zdůraznili to, co bylo vidět a úplně odhodili stranou to podstatné ze Zákona – spravedlnost a lásku, kterou žádá Bůh. Oni sami si stanovili měřítko své spravedlnosti a tato měřítko byla nastavena na vnější věci.

Desátky byly ustanoveny jako prostředek, jak vyjádřit lásku k Bohu tím, že se lidé postarají o chrámové služebníky, levity, a také měly sloužit jako výraz milosrdenství a lásky k bližním – k cizincům, vdovám a sirotkům. Dávat desátky z těch nejmenších bylin a současně být nespravedlivý k cizincům, vdovám (jejichž domy farizeové s oblibou vyjídali), k sirotkům a neprojevat lásku k Bohu, bylo výsměchem smyslu desátků a jejich pravému účelu.

Proč to farizeové dělali? Zde je podstata pokrytectví – protože se chtěli líbit lidem! Nezajímala je ta skupinka lidí, která už je prokoukla – takové prostě nazvali špinavými hříšníky, ohrnuli nad nimi nos a dívali se na ně svrchu. Důležité bylo, že bylo stále dost těch, kteří jim skočili na špek.

„Běda vám farizeům! S oblibou sedáte na předních místech v synagógách a líbí se vám, když vás lidé na ulici zdraví“ (Lk 11,43). Není možné dělat něco pro Boží slávu a zároveň si tím chtít nějak vylepšit kredit, nebo získat nějaké vlastní zásluhy nebo prestiž. Lidé takto zneužívají náboženství ke svým vlastním cílům. A nejenom náboženství – bezbožní lidé v sekulární společnosti využívají všechno, co se využít dá. V okamžiku, kdy dovolíme, aby jedním z našich motivů byl

náš osobní prospěch, deformuje se náš morální úsudek. Může to vést až k popření víry v Krista, kdy věříme, protože je to výhodné, nebo proto, že to funguje, nebo proto, že nám to přináší nějaký osobní zisk. Ale Kristus zde už pak není Spasitelem člověka, který je ztracený ve svých hříších a je ve vzpouře proti Bohu, ale nebeským autorem, který funguje na naše zavolání.

Jistě, i my to máme rádi, když si nás lidé váží – ale nikdy to nesmí být motiv našeho jednání. Nelze sloužit Kristu a zároveň hledat svou vlastní slávu (Ga 1,10). Ježíš ukazuje na to, jaký dopad má taková „zbožnost“, která takto povrchně jedná:

„Běda vám! Jste jako zapomenuté hroby, po nichž lidé nahoře chodí a nevědí o nich“ (Lk 11,44). Pod vlivem farizejské přísnosti a oddanosti náboženským předpisům lidé přestali vnímat, že to, v čem si farizeové v soukromí i na veřejnosti hoví, je v rozporu s opravdovou morálkou. Mysleli si, že všechno, co tito „svatí“ mužové dělají, je mravně správné a následovali je v jejich povrchnosti. Ježíš to ukazuje na příkladu zapomenutých hrobů. Podle zákona znamenal dotek se zemřelým nebo s kostmi znečištění, proto byly jasně označovány hroby, aby se někdo po cestě do chrámu neznečistil a tak nezneuctil chrám (Nu 19,13).

Farizeové však byli jako nečisté neoznačené hroby a tak roznášeli mezi lidmi nákazu falešné, povrchní a pokrytecké „svatosti“. Proto i my musíme dávat dobrý pozor na to, abychom nepřisoudili nějakým náboženským úkonům nebo vnějším skutkům větší váhu než jakou skutečně mají, abychom byli opravdoví před Bohem, což povede k tomu, že budeme opravdoví také před lidmi.

PŘIJĚ TVÉ KRÁLOVSTVÍ!

Alois Adlof

Otče náš, který jsi v nebesích, posvěť se jméno tvé. (Mt 6,9)

Jméno Otce bude posvěceno, až bude jeho království ustanoveno všude, kde se jeho vůle naplní zde na zemi, jako se už děje na nebi. Království Boží je touhou všech Božích mužů a žen. Za ně se s touhou modlila starozákonní církev, když volala: „Kéž bys protrhl nebesa a sestoupil dolů, hory by se před tvou tváří potácely. Jako když oheň spaluje suché roští a uvádí do varu vodu, tak dáš poznat svým protivníkům své jméno. Pronárody se budou před tebou chvět“ (Iz 63,20–64,1). „Nebesa, vydejte krůpěje shůry, ať kane z oblaků spravedlnost; nechť se otevře země a urodí se spása a spravedlnost vyraší s ní“ (Iz 45,8). Po království Božím touží vyprahlá a znavená duše, neboť ví, že bude šťastná a blažená na věky věků jenom tehdy, když Bůh bude kralovat v ní a kolem ní. Když se modlíme za příchod Božího království, vyznáváme v první řadě, že jsme se narodili do města zkázy, do říše tmy a do království satanova, a že jestli jsme z toho všeho vysvobozeni, stalo se to pouhou Boží milostí. Všichni cítíme rozkol na světě. Víme sice, že náš Otec, který všechno stvořil slovem své mocnosti, je také Pánem všeho. Je velikým králem nad celou zemí (Ž 47,3) a všech národů (Jr 10,7) a nade vším svrchovaně kraluje (Ž 93,1; 99,1; 97,1; 96,10), poněvadž bez jeho vůle se nemůže nic stát (Mt 10,29) a on jediný je Vládce (1Tm 6,15). Avšak víme též, že satan, který byl dříve jeho andělem, odpadl a vzbouřil se proti němu, ba naplnil vzpourou srdce lidské, a tak se skrze hřích stal pánem lidí. Nesmíme si ovšem představovat, jako by ďábel byl stejně mocný jako Bůh; nikoliv. Ďábel nemůže konat to, co mu Bůh nedovolí. Ale je pravda, že od té doby, co člověk padl, stal se otrokem hříchu a taktéž i otrokem říše satanovy. A nyní jsou obě říše, Boží a satanova, odděleny, a právě tak jsou rozděleni lidé na dva tábory, a každý člověk

patří buď do království Božího, nebo do království satanova. Střední stav není; Písmo sv. ho nezná. Ovšem každý člověk se rodí do království satanova, do říše slepoty (J 3,3), smrti, tohoto světa, vzpoury, tělesných žádostí, hříchů (Ef 2,1–5), temnoty (Ef 5,8; 6,12; Ko 1,13; 1Pt 2,9) a zahynutí.

Když se tedy modlíme „Přijď tvé království“, vyznáváme, že z toho děsného stavu otroctví hříchu a satana jsme nemohli sami vyvázat, ale že k nám Boží království muselo přijít; že se Pán musel smilovat a vytrhnout nás a spasit.

Království, za něž prosíme, se nazývá Boží, poněvadž Bůh je jeho kořen a původ i jeho cíl. David se modlí: „Hospodine, tvá je velikost a bohatýrská síla, skvělost, stálost a velebnost, všechno, co je na nebi a na zemi, je tvé. Hospodine, tvé je království, ty jsi vyvýšen nade vším jako hlava“ (1Pa 29,11 srov. Ž 22,29; 45,7; 145,11.13). Toto království se nazývá nebeské, protože má svůj původ v nebi, poněvadž kdo se chce stát jeho členem, musí být oblečen mocí z nebe. Nazývá se také království Kristovo, protože náš Otec vládne skrze svého Syna Pána Ježíše k největšímu blahu a štěstí svých vyvolených. On je ten, o němž je psáno: „Já jsem ustanovil svého krále na Sijónu, na své svaté hoře!“ (Ž 2,6). Petr pak o něm směle svědčí, a odvolává se na slova žalmu 110. („Zasedni po mé pravici, já ti položím tvé nepřátele za podnoží k nohám.“): „Ať tedy všechn Izrael s jistotou ví, že toho Ježíše, kterého vy jste ukřižovali, učinil Bůh Pánem a Mesiášem“ (Sk 2,34–36). Usedl na trůn svého otce Davida, aby kraloval věčně (Lk 1,32–33), neboť je tím zaslíbeným Davidem (Jr 30,9). Když se ho pak Pilát ptal: „Ty jsi král židovský?“ rozhodně odpověděl: „Ty sám to říkáš,“ tedy, ano jsem (J 18,33–37; Mt 27,11; Lk 23,3; Mk 15,6). Pán Ježíš je král, král spravedlivý a zachráněný (Za 9,9), jemuž je dána veškerá moc na nebi i na zemi (Mt 28,18; 11,27) a jednou ho spatří všichni lidé v jeho slávě (Zj 1,7), tohoto knížete králů země {1,5}, pána pánů a krále králů (Zj 17,14) a všechny národy se budou klanět před jeho tváří (Zj 15,4). A tento den očekává církev a modlí se „přijď, Pane Ježíši!“ (Zj 22,20); ten den vyhlíží všechno stvoření (Ř 8,19–22), k tomuto dni vyhlíží i sám Spasitel, a čeká, až budou jeho nepřátele položeni za podnoží jeho nohou (Žd 10,13).

Pán Ježíš je tedy hlava a střed království Božího, a kolem něho se soustřeďují veškeré dějiny spásy a veškeré dějiny Božího lidu. Je zřejmé, že tato prosba se nemůže vztahovat na říši přírody, poněvadž Bůh vládne nad přírodou, nýbrž že se tato prosba vztahuje na dílo Boží milosti zjevené v Kristu Ježíši. A poněvadž celé jeho království se točí kolem jeho dvojího příchodu, poněvadž jeho dvojí příchod znamená začátek, vývoj a jeho dokonání vedení jeho lidu, a přivedení všeho k cíli, je zřejmé, že na jeho dvojí příchod a co s tím souvisí, se vztahuje prosba: „Přijď tvé království!“

Jeho první příchod už nastal a jeho výsledek už tu je, a je to I. *království milosti*.

Druhý příchod očekáváme a toužebně ho vyhlížíme, protože nám přinese naprostou dokonalost a vysvobození. Jeho výsledkem bude II. *království slávy*.

A viděl jsem nové nebe a novou zemi, neboť první nebe a první země pominuly a moře již vůbec nebylo. A viděl jsem od Boha z nebe sestupovat svaté město, nový Jeruzalém, krásný jako nevěsta ozdobená pro svého ženicha. A slyšel jsem veliký hlas od trůnu: „Hle, přibýtek Boží uprostřed lidí, Bůh bude přebývat mezi nimi a oni budou jeho lid; on sám, jejich Bůh, bude s nimi, a setře jim každou slzu s očí. A smrti již nebude, ani žalu ani nářku ani bolesti už nebude – neboť co bylo, pominulo.“

(Zjevení Janovo 21,1-4)

NEZARMUCUJTE DUCHA SVATÉHO!

Jan Karafiát

Ale máme ducha víry, o níž je psáno: ‚Uvěřil jsem, a proto jsem také promluvil‘ – i my věříme, a proto také mluvíme. (2K 4,13)

A nezarmucujte svatého Ducha Božího, jehož pečeť nesete pro den vykoupení. (Ef 4,30)

Když pak, milí přátelé v Kristu, apoštol napomíná Boží lid „Nezarmucujte Ducha svatého“, nerozumí tomu tak, abychom byli ve stálé úzkosti a strachu, abychom nějakým slovíčkem Ducha svatého nezarmoutili. Tak tomu nerozumí. To je ten milý Duch svatý, a kteří se mají s Duchem svatým rádi, jsou těmi nejšťastnějšími lidmi na světě. Ale tak tomu rozuměl apoštol, aby ti, kteří se mají s Duchem svatým rádi, měli tu uctivou bedlivost a starost, která mu patří. A kdybychom ho zarmucovali, jaké to bude s naší vírou? Co vám tak krásně pokvete, jak vám má kvést? Poslední naše věci budou horší než první.

Rád bych předkládal čtvero věcí.

I. O jaké víře apoštol mluví?

Když se v prvním textu mluví o víře, jakou rozuměl apoštol víru? To není jakákoliv víra. Apoštol zde myslel na víru v ukřižovaného Pána Ježíše a na to, co z té víry pro každého vykoupeného přýští. Pavel nebyl nikdy světák. Byl jako Nikodém. Ten přijde k Pánu Ježíši v noci, ale nevěří v Syna Božího, ale víru má. On má Slovo Boží rád, on má Ducha svatého a vidí v Pánu Ježíši proroka. A takový byl také Pavel, mladý Saul. Má Slovo Boží rád, ale jen mu řekněte, že všechny oběti jsou jen obrazem, který ukazuje na někoho jiného, na Mesiáše! On bude celý vzhůru. A řekněte mu, že Pán Ježíš je Synem Božím a v něm je vaše spasení! To mu nepůjde na rozum! Ale stala se s ním milost Boží a on vidí: Tohle je to, co on od věků zamýšlel. V plnosti času ten, který všecko stvořil, sám přišel na svět. Trpěl na světě, ten nevinný,

vnesl náš hřích na dřevo kříže, a zahladil hřích. Tak ukázal, jak miluje hříšníka. O tuto víru zde jde.

A všechny tyto prameny vycházejí z Pána Ježíše. Ne, abyste začali mnoho povídat! Teď si sednete a necháte si ukázat, co všechno se změní. Celý váš život. Přejete si už být poctiví? „Přejeme si být poctiví.“ Pak se nebojte. Čeho necháte a čeho nenecháte? Otevřete si, prosím, Lukáše 14,33: „Tak ani žádný z vás, kdo se nerozloučí se vším, co má, nemůže být mým učedníkem.“ Nejen něčeho se zřeknete, jak jste si mysleli; všeho se zřeknete. A ke všemu na světě budete mít zcela jiný vztah. A čeho si budete hledět? Jeho. „Pojďte ke mně a zůstaňte ve mně!“ A jak dalece zůstáváme v něm, tak dalece dojde na všechno to vzácné ovoce Ducha svatého, jak jste to viděli na něm.

A náš text praví: Vy, kteří jste povolání, budete mluvit. Nebudete všichni kazatelé. To je omyl, jestliže si myslíte, že všichni budou kazateli. Ale budete svědčit novým životem. A nikdo nebude pochybovat, že tu není Pán Ježíš, když tu bude ovoce Pána Ježíše. Vy jste i bez mluvení jeho svědkové. Ale on chce mít své kazatele a apoštoly a vy budete otvírat také svá ústa. Každý na svém místě, ve své rodině a jinde. Jak jste k tomu přišli? Z pouhé milosti.

A nyní to druhé:

II. Kde takovou víru vezmu?

Ano, taková víra se tu rozumí, ale kde bych ji vzal? „Ale máme ducha víry, o níž je psáno: ‚Uvěřil jsem, a proto jsem také promluvil‘ – i my věříme, a proto také mluvíme.“ Vy musíte mít ducha víry, a jestli toho ducha víry nemám, nemám žádnou víru, ale samou nevěru. On usoudil, abychom bez ducha víry byli všichni takoví, jací jsme. To je právě podstatné pro tělo, aby nevystihovalo těch Božích věcí. Nahlédněte, prosím, do 1. Korintským 2,14: „Přirozený člověk nemůže přijmout věci Božího Ducha; jsou mu bláznovstvím a nemůže je chápat, protože se dají posoudit jen Duchem.“ Když jsem takový přirozený člověk a přitom poctivý, a vy přijdete s duchovními věcmi, já mohu jen poctivě říci: To odmítám, to není pro mě! Když jsem, jaký jsem, tak všechny duchovní věci odmítám. Neříkejte mi o nebeském Spasiteli,

o nebeském Pánu Ježíši, který za mne umřel! A to se ještě všechno neukázalo, co se může ukázat, ale to nemůže a nemusí tak zůstat. Vždyť jsem toho plný! Myslíte si, že když mám srdce plné hříchu, že já dovedu jednoduše věřit? To mi všechno překáží a není na světě jediné výjimky. Ale jsou tu přece rozdíly v případných věcech. Tu je vybroušený rozum, a máte z toho společenské výhody, ale nemyslete si, že pro tyto vaše přirozené výhody budete mít výhody v duchovních věcech. Ať máte jakékoliv přirozené nadání, přesnost náramně širokou, v duchovních věcech nepořídíte nic.

Ale ten duch víry zde je a to je Duch svatý. Ten je přirovnáván k rose. To má jistou vnitřní souvislost. Představte si velmi tichý večer. Jdete spát, spíte a nic nevidíte, nic neslyšíte. A ráno je všechno pokryté rosou. Kde se to vzalo? Všichni učenci se dnes o to hádají a všelijak vykládají, ale nevědí nic.

A když to na tebe přijde, tak to máš. Ani jeden nenařká, že to nemá. Tu vidíte to Boží vyvolení. A když se smiluje a pošle rosu, kam ji chce poslat, pak ta rosa tam je. A ona vám přinese ‚pokání k poznání pravdy‘. Pravda – to je on. On to způsobí, že se vidíte v celé své tělesnosti a ztracenosti a začnete ho potřebo

vat. Takového pomocníka, který vás učiní neskonale šťastnější, než jste si kdy dovedli představit!

A on vás připraví, abyste byli jeho svědkové. On nám to dal, i když jsme mlčeli. Jsme jeho svědkové. A když nařkáte, že nemáte Ducha svatého, tím také říkáte, že ho chcete mít. A když ho chcete mít více, to je jistě podle srdce Božího. To přání se jistě splní. Každý máme tolik Ducha svatého, kolik si přejeme a kolik potřebujeme. Dítě toho sní tolik, kolik potřebuje. A když bude chtít více, dáme mu více.

III. Ducha svatého můžeme zarmoutit

Ale teď ten druhý text, aby se vám něco nepříhodilo, co se nemůže žádnému světskému člověku přihodit: Že byste ho mohli zarmoutit! Kdybyste zarmucovali Ducha svatého, nemyslete si, že vaše víra zůstane taková jako předtím. Duch svatý je přirovnán k rose. To je

zvláštní: když v té nepokojné noci vypukla vichřice, bylo mnoho rosy? Téměř žádná. A Duch svatý je přirovnán k holubici. To má jistě vnitřní souvislost. Holubice vám hned tak nesesedne na vaši střechu, jestli je u vás mnoho hlomozu a hluku. Duch svatý vám na všecko nepřistoupí. Vždyť on přišel, aby vás z těch věcí vyvedl. Nepřistoupí na naše změny, ale ustoupí. Pak si nesmíme myslet, že to s naší vírou zůstane, jaké to bylo.

Co zarmucuje Ducha svatého? Každá zjevná ohavnost zarmucuje Ducha svatého. Otevřete si, prosím, evangelium svatého Jana (12,4-6). Co tam čteme? „Jidáš Iškariotský, jeden z jeho učedníků, který jej měl zradit, řekl: ‚Proč nebyl ten olej prodán za tři sta denárů a peníze dány chudým?‘ To řekl ne proto, že by mu záleželo na chudých, ale že byl zloděj: měl na starosti pokladnici a bral z toho, co se do ní dávalo.“ Tak. Teď si to představte: Jidáš věří, ale zapomene se. On krade. Vy si myslíte, že se mu to nebude kazit a že bude věřit jako ty ostatní děti, řeknete to, třeba hloupě? Ne, on bude zrádcem a oběsí se.

Ale marnivost je právě takový hřích jako ostatní hříchy. Jaká marnivost? Já nemyslím na šaty. To nelze posuzovat. To záleží na poměrech a poměry jsou různé. Ale vy chcete něco znamenat u lidí. Minulou neděli jsme si připomínali to slovo z Jana 5,44: „Jak byste mohli uvěřit, když oslavujete sebe navzájem, ale slávu od samého Boha nehledáte!“ Pánu Bohu se nechtějí líbit, ale lidem by se hrozně rádi zalíbili. Myslíte si, že jim víra krásně pokvete? Na venkově je to celkem takové jako v městě. Ale rozdíl je ten: Daleko více marnivosti je ve městě! Myslíte si, že ve městě bude tolik prostné víry jako na venkově?

A teď ta opatrnost! Kam si sedneš, na co se díváš? Pohleďte ještě do 1. Korintským 6,12: „Všechno je mi dovoleno‘ - ano, ale ne všechno prospívá. Všechno je mi dovoleno‘ - ano, ale ničím se nedám zotročit.“ Tady to máte. „Všechno je mi dovoleno“, ale pokvete při tom tvá víra? A jinde čteme: „Netáhněte jha s takovými lidmi.“ Jestli zarmucují Ducha svatého, nediv se, že to s tvou vírou nezůstává takové, jaká byla. Tak se to má s námi.

A nyní to čtvrté:

IV. Duch svatý je Duch lásky

Nemyslete si, když vás opustí ten Duch víry, že vám, jak si chcete namlouvat, zůstal Duch lásky. To je omyl. Začnou kázat evangelium ne Pána Ježíše, ale evangelium lásky. To není žádné ovoce Ducha svatého. Vy nemůžete dělat Ducha svatého. Duch víry je zároveň duchem lásky. On ve vás způsobí nejdříve pokání a víru. Víra je ten veliký kruh, kterým jste zavěšeni na nebeském háku. A když tu není duch víry, není tu ani duch lásky. Ta vaše láska je něco jiného. Je to filantropie. Ale Duch Boží nepřistoupí na toto stanovisko. Hleďte si toho jako mnozí svätští lidé, kteří usilují o společenskou nápravu, ale sám si budu počínat docela jinak: Od těla a od krve nečekám nic, ale od Ducha svatého očekávám všechno.

Být veden Duchem svatým znamená být obrácen, a být obrácen znamená být nejšťastnějším člověkem na světě. To je to nejvzácnější štěstí, kterého se můžete na světě dobat. On vykoná všechno, co si vzácného přeje, ale budete velice opatrní při své veliké důvěře a doufanlivosti, abyste ho nezarmucovali. Neboť jakmile odstoupí, podle toho se to má i s vaší vírou. „Ale máme ducha víry, o níž je psáno: ‚Uvěřil jsem, a proto jsem také promluvil‘ – i my věříme, a proto také mluvíme. A nezarmucujte svatého Ducha Božího, jehož pečeť nesete pro den vykoupení.“ Amen.

Závěrečná modlitba

Panovníku Hospodine, Otče, Synu i Duchu svatý, veleslavný v radě a znamenitý v skutku, který všechno můžeš a všechno činíš tak předivně a ušlechtilé ve svém čase, který otevíráš oči slepých a uši hluchých a nevěřící přivádíš k víře, aby jejich srdce byla naplněna radostí tvého spasení! Tebe chválíme za ty proměny, které jsi konal za dnů starodávných u našich předků. Tebe chválíme a srdečně děkujeme za každé to tvé Slovo, kteréž jsi ráčil mluvit k našim srdcím i v tuto chvíli. Dej nám to z milosti, abychom o sobě naprosto pochybovali a na tobě samém spočinuli se spasením našich duší. Ty věčná

láska, který jsi tak velice miloval člověka, učiň nás svými svědky, abychom i bez řeči svědčili o tobě a otvírali svá ústa, kde by to byla tvá svatá vůle, a rozlej tu opatrnost, abychom nezarmucovali tvého svatého Ducha, ale rostli v poznání a více rozuměli tvým věcem, vždy více se radovali nevýmluvnou a oslavenou radostí. Uveď nás do shromáždění svého, popřej nám den radostného a potěšeného přebývání s tebou, abychom se s tebou těšili a již zde na zemi začínali tu věčnou sobotu, abychom v nové síle šli do té práce, která nám je od tebe přikázaná.

Ty pak, který jsi mocen rozhojnit v nás všelikou svou milost, dokoněj svou moc v naší bezmoci, až bys nás zase shromáždil kolem svého zákona, ano měl nás u sebe na věky věků. Nyní pak vztáhni své otcovské ruce a požehnej nám svým požehnáním. Ať Hospodin nám žehná a chrání nás, ať Hospodin obrátí k nám svou tvář a je nám milostiv, ať Hospodin nad námi rozjasní svou tvář a obdaří nás časným i věčným pokojem. Amen.

Kázáno 9. ledna 1910.

*Láska je trpělivá, laskavá, nezávidí,
láska se nevychloubá a není domýšlivá.*

*Láska nejedná nečestně,
nehledá svůj prospěch,
nedá se vydráždit,
nepočítá křivdy.*

*Nemá radost ze špatnosti,
ale vždycky se raduje z pravdy.
Ať se děje cokoliv, láska vydrží,
láska věří, láska má naději, láska vytrvá.*

(1. Korintským 13,4–7)

KAŽDODENNÍ ŽIVOT APOŠTOLA

Jaroslav Kernal

Jakmile k tobě pošlu Artemu nebo Tychika, přijď hned ke mně do Nikopole. Rozhodl jsem se, že tam strávím zimu. (Tt 3,12)

Máme před sebou verš, který přináší jenom osobní informaci od Pavla. Ale Duch Boží nám ho dal do Písma a my se máme dozvědět něco o Pavlovi. Víme, kde chtěl strávit jednu zimu ve svém životě – v Nikopoli. Toto je unikátní text v Písmu, který nám ukazuje na to, co se dělo potom, co byl Pavel zatčen v Římě. Pavel v Římě vydával svědectví o Božím synu a zvěstoval evangelium Židům i pohanům. Z listu Titovi se dozvídáme, že byl ze svého vězení propuštěn, a následně navštívil Krétu a Efez (jak o tom mluví první list Timoteovi) a nyní chtěl strávit zimu v Nikopoli. To jsou důležité věci, protože ukazují na detaily lidského života. Kdyby chtěl někdo napsat nějakou duchovní knihu, proč by tam psal, že chce trávit zimu v Nikopoli. Je to vzkaz na ledničce, který si pro sebe zanechávají členové domácnosti – běžná každodenní věc. A přesně na tom je postavená naše víra. Opírá se o skutečné věci, které se staly, o konkrétní události v životech jednotlivých lidí.

Naše víra je založená na historických událostech. Naše víra se spoléhá na dílo Pána Ježíše Krista, na jeho smrt na kříži, na jeho pohřeb do prázdného hrobu boháče, na jeho slavné zmrtvýchvstání a slavné vystoupení k Otcí. V Jeruzalémě není žádný hrob, kde bychom mohli najít kosti Pána Ježíše Krista. Pán vstal z mrtvých a žije. To je popis, který nám přináší Boží slovo a my se na něj můžeme spolehnout, protože Boží slovo nám přináší popisy dalších událostí a vede nás k detailům, které by nikdo nikdy nezapsal, kdyby nebyly opravdové.

Pavel psal Titovi, že jakmile k němu pošle Artemu nebo Tychika, aby za ním přišel do Nikopole. Pavel měl kolem sebe skupinu lidí. Zde jsou dva z nich: Artema a Tychikos. O Artemovi nevíme vůbec nic – jediná zmínka o něm je v tomto verši. O Tychikovi se dozvídáme více. Ve Skutcích 20,4 čteme o tom, jak Pavel prošel Makedonií a přišel do

Řecka, kde zůstal tři měsíce a provázel ho „... Tychikos a Trofimos z Asie“. Tady se poprvé setkáváme s Tychikem. Byl to nějaký křesťan z provincie Asie, člověk, který uvěřil v Pána Ježíše Krista a je tu uveden v širší skupině Pavlových spolupracovníků. Vydal své srdce Pánu a doprovázel apoštola Pavla. Byl to člověk, který byl věrným křesťanem a zůstával v blízkosti apoštola. Když Pavel psal církvi do Efezu, zmiňuje Tychika:

Chci, abyste věděli, jak se mi daří a co dělám. Všechno vám to poví milovaný bratr Tychikos, věrný služebník v Pánu. Posílám ho k vám, abyste se dozvěděli, jak se máme, a aby potěšil vaše srdce. (Ef 6,21–22)

Tychikos byl vyslancem apoštola Pavla. Možná byl tím, kdo nesl dopis církvi do Efezu, která měla starost o Pavla, protože Pavel byl ve vězení. Když byl Pavel ve vězení a Tychikos byl s ním, nelze předpokládat nic jiného, než že Tychikos byl ve vězení spolu s Pavlem. Jeho věrnost šla tak daleko, že s ním sdílel úděl vězně. A potom nesl dobré zprávy církvi do Efezu. Podobně čteme v listu do Kolos (což je takové dvojče listu Efezským):

O tom, co je se mnou, vám všechno poví Tychikus, můj milovaný bratr a věrný pomocník, který se mnou slouží Pánu. Posílám ho k vám právě proto, abyste se dověděli, jak se nám vede, a aby povzbudil vaše srdce. (Ko 4,7–8)

Tady je poněkud obsáhlejší charakteristika tohoto křesťana z provincie Asie. Tychikos byl milovaný bratr, byl věrný pomocník, spolušlužebník, který spolu s Pavlem sloužil Pánu. Byl to člověk, který uměl povzbudit druhé. Měl povzbudit srdce křesťanů v Kolosách. Je to nádherné mít takové služebníky v církvi, lidi, kteří jsou věrní a kteří dokážou povzbudit srdce druhých lidí. Takových charakteristik se nedá dosáhnout v soukromí, v uzavřenosti do svého vlastního života – to je možné jenom ve společenství Božího lidu.

Pospěš si, abys přišel za mnou co nejdřív. Démas mě totiž opustil, protože více miloval tento svět, a odešel do Tesaloniky. Krescens odešel do Galacie, Titus do Dalmácie. Jediný Lukáš je se mnou. Marka vezmi s sebou, bude mi užitečný jako pomocník. Tychika jsem poslal do Efezu. (2Tm 4,9–12)

Pavel píše Timoteovi, aby ho co nejdřív navštívil ve vězení. Tychika Pavel poslal do Efezu. Pavel měl kolem sebe skupinu lidí, ale v tuto chvíli byl sám. Všichni někam odešli nebo je Pavel někam poslal. Proto prosí Timoteoa, aby za ním brzo přišel. Potřebujeme přátele v Pánu, s nimiž budeme trávit svůj čas a budeme se povzbuzovat ve víře. A v našem textu podobná slova píše Titovi: „Až za tebou přijde Artema nebo Tychikos, udělej vše, abys za mnou přišel do Nikopole“ (NBK). Udělej všechny věci, o nichž jsem ti napsal v tomto listu, a přijď za mnou. Pavel vyměňuje přítomnost jednoho věrného a milovaného bratra, Tychika, za přítomnost jiného, Tita. Nechce být sám, i když dobře ví, že Bůh je s ním a Pán ho nikdy neopustí, ale chce mít blízko sebe někoho, komu může důvěřovat, na koho se může spolehnout, kdo bude jeho věrným společníkem na cestě následování Pána Ježíše Krista.

Přátelit se s kdekým je ke škodě; kdo však miluje, přilne víc než bratr. (Př 18,24)

Přátelství je a musí být vždy oboustranná záležitost. Je sice možné se přátelit s kdekým, ale není to k užitku, protože to není skutečné přátelství. Je to jen snaha naklonit si kdekoho a z nějakého důvodu s ním být zadobře. Ale skutečné přátelství je něco úplně jiného! A Pavel měl skutečné přátele – a mezi ně patří jak Tychikos, tak Titus. Jsou to zbožní bratři, o které se může opřít a kteří ho potěší v jeho těžkostech. Opravdový přítel miluje – je to láska, která se vydává tomu druhému s důvěrou, že nebude zklamaná, že nebude zrazená, že ten druhý je skutečným přítelem. Přítel přilne víc než bratr a je sladší než chtění vlastní duše (Př 27,9). Miluje čistou láskou, která raději položí za toho druhého svůj život, než aby mu uškodila. Nikdo nemá větší lásku než ten, kdo položí život za své přátele – Ježíš ho za nás položil.

BLUD O ODPOUŠTĚNÍ HŘÍCHŮ

Jan Hus

Třetí blud, o odpuštění hříchů, je, že se kněží domnívají, že záleží na jejich vůli, komu budou odpuštěny hřichy, protože komu je oni odpustí, tomu budou odpuštěny, a komu je neodpustí, tomu odpuštěny nebudou. A tak se chlubí mocí odpouštět hřichy, ačkoliv vůbec nerozumí té moci hřichy odpouštět a nevědí, že nikomu nemohou odpustit žádný hřích, protože jenom Bůh odpouští těm, kteří litují svých hříchů. Ani nemohou nikomu žádné hřichy zadržet, neodpustit, protože pokud jich hříšník lituje, Bůh mu je odpouští, navzdory tomu, že tito kněží se domnívají, že by člověku mohli zadržet hřichy proti Boží vůli a proti lýtosti hříšníka.

Proto se kněží musí naučit, že o odpuštění hříchů mluvíme v trojím slova smyslu: To první se nazývá svémocné, a mluví o tom, který odpouští hřichy svou mocí a ne cizí – to náleží pouze Bohu, který skrze Izajáše říká: „Já, já sám vymažu kvůli sobě tvoje nevěrnosti“ (Iz 43,25). A protože to Židé věděli, říkají v evangeliu svatého Lukáše: „Kdo může odpustit hřichy, než sám Bůh?“ (Lk 5,21).

Za druhé mluvíme o odpuštění hříchů, které je podsvémocné, což znamená první pod svémocným. Toto odpouštění hříchů náleží Kristu, jenž je člověkem, protože jeho lidství je s jeho božstvím v jedné osobě a toto lidství bylo tou první příčinou, kvůli které je každý vyvolený člověk vykoupen z věčného zatracení. Neboť Kristus je pravým Bohem a pravým člověkem, a jako člověk zakusil námahu, utrpení, pohanu a nejohavnější a nejukrutnější smrt kvůli našim hříchům. Proto svatý Izajáš říká: „Byly to však naše nemoci, jež nesl, naše bolesti na sebe vzal, ale domnívali jsme se, že je raněn, ubit od Boha a pokořen. Jenže on byl proklán pro naši nevěrnost, zmučen pro naši nepravost. Trestání snášel pro náš pokoj, jeho jizvami jsme uzdraveni“ (Iz 53,4–5). Takto mluví svatý Izajáš a ukazuje, jak milostivý Ježíš za nás trpěl a snal naše hřichy. A tak odpustil a odpouští jako člověk podsvémocnou

mocí. Neboť tato moc pochází z jeho Božství, od svaté Trojice a tuto moc nemůže mít žádný jiný člověk kromě člověka Ježíše Krista, který je pravým Bohem a pravým člověkem. Neboť pokud by někdo měl nebo mohl mít tuto moc, musel by být současně Bohem a člověkem a musel by být veden na smrt jako beránek a být velmi pokořen. A o tom pravém Beránkovi říká svatý Jan Křtitel: „Hle, beránek Boží, který snímá hříchy světa“ (J 1,29).

Za třetí potom mluvíme o služebném odpuštění hříchů, což znamená, že jde o duchovní službu odpouštění hříchů, tedy o službu svatého křtu, službu svatého kázání, dobré rady, Památky Páně, modlitby, vyznávání hříchů nebo příklad svatého života. A toto odpouštění hříchů vykonávají kněží a jim také náleží, podle slov našeho Spasitele: „Přijměte Ducha svatého. Komu odpustíte hříchy, tomu jsou odpuštěny, a komu je neodpustíte, tomu odpuštěny nejsou“ (J 20,22–23). A znovu v evangeliu svatého Matouše, říká Kristus církvi svaté v Petrovi: „Dám ti klíče [tj. moc a schopnost] království nebeského, a co odmítneš na zemi, bude odmítnuto v nebi, a co přijmeš na zemi, bude přijato v nebi.

Hle, toto je odpouštění hříchů: Nejprve *svémocné*, které náleží samotnému Bohu, dále *podsvémocné*, které náleží samotnému Kristu jakožto člověku a nakonec *služebné*, které náleží kněžím. A to třetí nemůže být bez toho prvního a druhého. Proto říká Spasitel: „Beze mne nemůžete činit nic“ (J 15,5). A protože je milostivý Spasitel Ježíš pravý Bůh, má tu pranou moc k odpouštění hříchů. A že je také člověk, který trpěl za naše hříchy, má i tu druhou moc, jakožto nejlepší kněz a služebník svaté církve, jak říká ve 20. kapitole svatého Matouše: „Tak, jako Syn člověka nepřišel, aby si dal sloužit, ale aby sloužil a dal svůj život jako výkupné za mnohé“ (Mt 20,28). A kdo rozumí těmto slovům, může snadno vysvětlit Písmo a vyřešit lidské dohady, když jeden říká, že kněží mají moc odpouštět hříchy, protože je to pravda, neboť mají moc třetí, služebnou, zatímco když druhý říká, že kněží nemají moc odpouštět hříchy, i to je pravda, protože moc svémocnou ani podsvémocnou. Vždyť neodpouštějí hříchy ze své moci jako Bůh, ani za hříchy světa nezemřeli jako Kristus.

Pak je ještě *čtvrté odpuštění hříchů*, k němuž je zavázán každý člověk, který používá rozum, takže má od Boha moc danou i přikázanou, aby

odpustil hříchy těm, kdo se provinili proti němu. Tak to říká šestá kapitola svatého Matouše: „Neboť jestliže odpustíte lidem jejich přestoupení, i vám odpustí váš nebeský Otec; jestliže však neodpustíte lidem, ani váš Otec vám neodpustí vaše přestoupení“ (Mt 6,14–15). Tato slova řekl Spasitel, když učil své učedníky i nás, jak se máme modlit: „A odpusť nám naše viny, jako i my jsme odpustili těm, kdo se provinili proti nám.“ Jak tedy bylo řečeno, kněží v této věci bloudí a proto, aby se vystříhali bludů o odpuštění hříchů, je v Betlémě napsáno:

Odpouštění hříchů

Svatý Augustin ve svém kázání na text Písma „Jeden z farizeů pozval Ježíše k jídlu ...“ (Lk 7,36nn), dovozuje ke slovům „Její mnohé hříchy jsou jí odpuštěny ...“, že pouhý člověk (tedy člověk, který není Bůh) nemůže odpouštět hříchy. A vysvětluje, že tento farizeus, protože věřil v Krista jako pouhého člověka, který nemůže odpustit hříchy, se provinil méně než kacíř, který říká, že on sám by mohl člověku odpustit. Říká: „Farizeus byl lepší (tedy méně zlý), neboť považoval Krista za pouhého člověka a nevěřil, že by hříchy mohly být odpuštěné člověkem. Proto měli Židé lepší porozumění než kacíři, neboť Židé říkali: ‚Kdo to jen je, že dokonce odpouští hříchy?‘ Může si člověk něco takového přivlastnit? Co na to říká kacíř? ‚Já odpouštím, já očišťuji, já posvěcuji!‘ Odpověď mu nedám já, ale Kristus: ‚Ó člověče, když se Židé domnívali, že jsem člověk (tedy pouhý člověk, nikoliv Bůh), nemysleli si, že bych mohl odpouštět hříchy.‘ Proto, neříkám já, ale říká ti Kristus: ‚Ó kacíři, ty jsi člověk (tedy pouhý člověk, nikoliv Bůh) a říkáš: Pojď, ženo, já tě zachráním (učiním tě spasenou). Já, když jsem byl pokládán za (pouhého) člověka, jsem řekl: Jdi, ženo, tvá víra tě zachránila (učinila tě spasenou). Odpovídají, ale nechápou, jak říká apoštol, ani svá vlastní slova ani podstatu toho, o čem s takovou jistotou mluví: ‚Jestliže lidé neodpouštějí hříchy, je to lež, když Kristus říká, že co rozvázete na zemi, bude rozvázáno v nebi.‘ Nechápete, proč to říká! Kristus Pán v tu chvíli dává lidem Ducha svatého a od toho Ducha svatého přijímají jeho věrní odpouštění hříchů, nikoliv kvůli lidským zásluhám. Takto máme rozumět tomu, že mají

být odpouštěné hříchy. Neboť co, člověče, jsi? Jen nemocný člověk, který sám potřebuje zdraví – a chceš být lékařem? Se mnou hledej. A aby to Pán (Kristus) ukázal ještě jasněji, že odpouštění hříchů je od Ducha svatého, kterého dal svým učedníkům a ne z lidských zásluh, na jednom místě říká: ‚Přijměte Ducha svatého!‘ a hned potom dodává: ‚Komu odpustíte hříchy, tomu budou odpuštěny.‘, což znamená, že Duch svatý odpouští, a ne vy.“ Tolik Augustin. A jinde říká: „Hříchy snímá jenom sám Kristus, který je beránkem Božím, který snímá hříchy světa.“

Jeroným v evangeliu svatého Matouše v 16. kapitole na ono slovo: „Tobě dám klíče království nebeského“, říká: „Z tohoto místa (Písma Kristova) biskupové a kněží – protože mu nerozumí – v sobě živí pýchu zákoníků, kteří tupili neučené nebo se domnívali, že mají rozvázat provinilce. Jde však o soud Boží a ne kněžský, hledí se na život hříšných, Bůh se tedy nepřiznává k soudu kněžskému, ale k životu hříšníků – když litují svých hříchů, odpouští, a když nelitují, neodpouští. V Leviticu čteme o malomocných, kteří se měli ukázat kněžím, aby kněz rozhodl, zda mají malomocenství, a aby je následně, pokud by se to ukázalo, označil za nečisté. Nebyli to kněží, kteří by z nich dělali malomocné a nečisté, ale kněží měli (mít schopnost) rozpoznat malomocného člověka, a rozlišit čistého od nečistého. Proto jako v (starém) zákoně kněz činí (tj. rozpoznává) nečistého, tak zde, v novém zákoně kněz nebo biskup, svazuje provinilce nebo rozvazuje (vyhlašuje) nevinného. Nesvazuje nevinné a nerozvazuje provinilce, ale ze svého úřadu, když vidí projevy hříchu (hříšníků), ví (tedy má vědět z Písma), který člověk má být rozvázan a který svázán.“ To říká svatý Jeroným.

Z této řeči mistr hlubokých smyslů vyvozuje: „Na tom se zjevně ukazuje, že Bůh se neřídí soudem církve, která mnohdy soudí bez rozpoznání a nesprávně, tedy že nesoudí podle soudu kněží a církevních hodnostářů, které často soudí zle, ale Bůh vždy soudí podle pravdy, i v odpouštění, i v zadržení hříchů.“ Ambrož říká toto: „Boží Slovo, tedy Kristus, odpouští hříchy, ale kněz jedná pouze podle svého úřadu. Ale nedělá to na základě svého práva, tedy že by měl nějakou svou moc odpustit hříchy, protože nemá takovou moc odpustit vinu,

nebo věčný trest, ale má službu (úřad) vyhlášovat takové věci.“ A opět jinde napsal: „Hříchy odpouští ten, který sám za hříchy zemřel.“

To všechno je postaveno na slově Božím ze 43. kapitoly Izajáše: „Já, já sám vymažu kvůli sobě tvoje nevěrnosti.“ A tomu mistr hlubokých rozumů dodává: „Z Písma svatého můžeme správně pochopit a říci, že sám Bůh odpouští hříchy a hříchy zadržuje. Ale církvi, tedy křesťanskému sboru v kněžích dal moc svazovat a rozsvazovat. Ale jinak svazuje a rozsvazuje Bůh a jinak církev. Neboť on pouze na základě své moci odpouští hříchy a očišťuje duši od vnitřní poskvrny a rozsvazuje od dluhu věčné smrti.“ To říká mistr a dále vykládá: „Kterým lidem odpustíte hříchy, tedy vyhlásíte jim odpuštění, vyhlášíte, že jejich hříchy jim Bůh odpustil, a kterým lidem je zadržíte, tedy rozpoznáte a bez poblouzení vyhlásíte, že jim byly hříchy zadrženy, jsou jim zadrženy.“

Proto je to takto napsané na stěně v Betlémě pro výstrahu před bludy, aby lidé věděli, že není na vůli kněží, aby komukoliv se jim zachce, hříchy odpustili nebo zadrželi, ale že to je na vůli a moci Boží, na moci Krista člověka a na zkroušenosti nebo zatvrzelosti člověka v jeho duši.

To znamená, že když člověk skutečně a úplně lituje svých hříchů, jimiž Pána Boha rozhněval, Pán Bůh mu pro zásluhy Ježíše Krista tyto hříchy odpouští a kněz mu má poradit, jak má činit pokání a má mu říci: „Ó milí bratře! Protože z celého srdce lituješ svých a už nechceš dál hřešit a spoléháš se na milosrdenství Spasitele, že tvé hříchy odpustil, jsou tvé hříchy odpuštěné. Žij dobře, nechtěj už víc hřešit a statečně čin pokání až do smrti!“

ZÁKON NENÍ URČEN PRO SPRAVEDLIVÉHO

Jaroslav Kernal

Máme před sebou další text z prvního Pavlova dopisu Timoteovi (1Tm 1,5–9). Minule jsme viděli, že v Efezu se šířilo falešné učení, které vedle Písma šlo také k bájím a mýtům, a vedlo lidi ke zkoumání rodokmenů, k prázdnému filozofování, ústilo do roztržek a hádek. Nyní budeme pokračovat v popisu tohoto falešného učení, které měl Timoteus zastavit – respektive měl umlčet ty, kdo toto učení šířili. Ukážeme si, že se jednalo o lidi, kteří chtěli uvést křesťany do područí Mojžíšova zákona. Podíváme se na to, jaký je vztah mezi křesťanem a zákonem. Vidíme, že zde byli lidé, kteří chtěli být učiteli zákona, ale nevěděli, o čem mluví, nerozuměli tomu, jak je to se zákonem v životě křesťan a úplně se míjeli tím, co je hlavním cílem křesťanského vyučování: „Cílem našeho vyučování je láska z čistého srdce, z dobrého svědomí a z upřímné víry. Od toho se někteří odchýlili a dali se na prázdné řeči“ (1Tm 1,5–6).

Falešní učitelé (v. 5–7)

Pavel dále pokračuje v popisu jiného učení, které má Timoteus zastavit. Pavel ho žádal, aby nikomu nedovolil učit odchýlným naukám (1Tm 1,3). V Efezu byli lidé, kteří učili v církvi – a chci to zdůraznit, že tento dopis je určený do církve, protože v církvi byli lidé, kteří učili věcem, které vedly k jalovému, prázdnému hloubání, vedly ke zbytečnému a marnému filozofování, vedly ke sporům a hádkám. Zdá se, že se jedná o stejný typ učení, s jakým se setkáváme jinde – totéž se dělo například na Krétě. Titovi Pavel napsal, aby se vyhýbal „hloupým sporům o rodokmeny, rozbrojům a hádkám o Zákon“, protože „jsou zbytečné a k ničemu“ (Tt 3,9). Totéž se dělo ještě o řadu let dříve v Antiochii, kam přišli „někteří lidé z Judska a začali bratry učit:

„Nepřijmete-li obřízku, jak to předpisuje Mojžíšův zákon, nemůžete být spaseni.“ Pavel a Barnabáš s tím nesouhlasili a dostali se s nimi do sporu“ (Sk 15,1–2).

Učitelé zákona pronásledovali Pavla, kam se hnul a všude šířili stejné věci. Filipské Pavel varoval: „Dejte si pozor na ty psy, dejte si pozor na ty špatné dělníky, dejte si pozor na tu ‚rozřízku‘! Neboť pravá obřízka jsme my, kteří duchem sloužíme Bohu, chlubíme se Kristem Ježíšem a nedáme na vnější věci“ (Fp 3,2–3). Chlubení se vnějšími věcmi, chlubení se tím, co se stalo na těle člověka – to bylo pro Pavla ohavností. Nazývá ty učitele, kteří se snažili dostat i do Pavlovy milované církve ve Filipech, psi. Pes – to byla skutečně hanlivá nadávka. V prvním století nešlo o žádného domácího mazlíčka, ale bylo to zvíře, které se živilo odpadky a mršinami, zvíře, které přenášelo nemoci, zvíře, které bylo Židům odporné. Ve svém pohrdání takto označovali také pohany. Pavel takto nazývá židovské učitele, učitele zákona a říká, že to jsou špatní dělníci, je to rozřízka, která vede lidi k rozdělení, ke svárům a rozbrojům.

A když se vrátíme k našemu textu, vidíme, že tito lidé nejenom že byli v církvi, oni vzešli z církve. Byli mezi lidmi, kteří slyšeli evangelium. Viděli, že cílem vyučování je láska, ale co se stalo? Odchýlili se! Doslova je tam, že zbloudili, nebo sešli z cesty, dostali se na scestí a obrátili nebo odvrátili se k marnému mluvení. Vedou prázdné řeči! Žvaní! Mluví z cesty, jsou mimo. Nejenom že to vede k jalovému hloubání, ale jejich učení je o prázdném mluvení. Pavlík to překládá jako nicotné povídání – prostě řeči o ničem, řeči, které se míjí cílem, jímž je láska. A nemůžeme se divit, že to tak je. Další verš nám dává ještě hlouběji nahlédnout nejen na charakter tohoto falešného učení, ale také za fasádu těchto učitelů: „Chtějí být učiteli zákona a nechápou ani svá vlastní slova ani podstatu toho, o čem s takovou jistotou mluví“ (1Tm 1,7).

Pavel tady jasně pojmenovává problém – jde o učitele zákona. Jedná se o lidi, kteří učí a chtějí učit zákon. Jsou to podobní učitelé zákona, s jakými se můžeme setkat v evangeliích v době pozemské služby Pána Ježíše Krista. Nejsou to titíž lidé, ale jsou to lidé, kteří uvěřili tomu, že Kristus je onen zaslíbený Mesiáš. Jsou to lidé, kteří vyznávají Krista – přinejmenším někteří z nich. Lukáš popisuje takové lidi ve

Skutcích, když se Pavel rozhodl jít do Jeruzaléma při té příležitosti, kdy byl zatčen. Setkal se tam s Jakubem, který patřil mezi starší Jeruzalémské církve, setkal se se všemi staršími, vyprávěl jim, co všechno Bůh dělá mezi pohany. Starší Pavla vyslechli a „chválili Boha. Potom řekli Pavlovi: ‚Pohled, bratře, kolik tisíc židů uvěřilo v Krista, a všichni jsou nadšenými zastánci Zákona‘“ (Sk 21,20).

Dopis Timoteovi byl napsaný až po tomto setkání. Ale všimněte si toho, co se dělo v Jeruzalémě – veliké množství Židů uvěřilo a horlivě, nadšeně zachovávali Mojžíšův zákon, byli horlители pro zákon (ČSP) nebo horliví milovníci zákona. Tady to vypadá, že něco nehraje, něco nesedí. Když toto čteme, měli bychom se zastavit, protože zde zjevně něco není v pořádku. O několik kapitol dříve a o nějakých deset až patnáct let před tímto setkáním proběhlo jiné setkání v Jeruzalémě, kde se Pavel setkal s tímž Jakubem a se staršími Jeruzalémské církve a také s apoštoly. Tehdy – stejně jako o několik let později – tam byli farizeové, kteří uvěřili v Mesiáše Ježíše. „Tu povstali někteří bratří z farizeů a prohlásili: ‚Pohané musí přijmout obřízku a musí se jim nařídit, aby zachovávali Mojžíšův zákon‘“ (Sk 15,5). Pohanům – včetně těch efezských – se musí nařídit, aby zachovávali Mojžíšův zákon. To bylo motto farizeů, kteří uvěřili v Krista. Chtěli přivést pohany k Mojžíšovu zákonu a důkazem jejich poslušnosti a podřízenosti zákonu měla být obřízka – znamená na těle. Proti tomu se postavil jak Pavel, tak Petr se slovy: „Proč tedy nyní pokoušíte Boha a chcete vložit na učedníky břemeno, které nemohli unést ani naši otcové ani my! Věříme přece, že jsme stejně jako oni spaseni milostí Pána Ježíše“ (Sk 15,10–11).

Když křesťané z řad farizeů chtěli vložit na pohany zákon, chtěli, aby žili podle Mojžíšova zákona, jinými slovy, chtěli, aby se stali Židy, protože Kristus byl židovským Mesiášem, apoštolové řekli, že tak to být nemá. Apoštolové dobře rozuměli tomu, jaké místo má mít zákon v životě křesťana, proto řekli, že není správné, aby na křesťany bylo vloženo břemeno, které nemohli unést otcové – zde se myslí na všechny starozákonní předky až do doby apoštolů, a dokonce je to břemeno, které nemohou unést ani apoštolové. Petr říká – toto břemeno nemohli unést naši otcové a nemůžeme je unést ani my. O nějakých deset nebo patnáct let později, ve Skutcích 21, vidíme Jeruzalém plný křesťanů

z řad Židů, kteří jsou nadšenými milovníky zákona! A co říkají o Pavlovi, jaké bylo jejich obvinění Pavla? „O tobě se doslechli, že prý učíš všechny židy, žijící mezi pohany, aby odpadli od Mojžíše: aby přestali obřezávat své syny a žít podle otcovských zvyků“ (Sk 21,21).

Nejenom pohané nejsou vázání Mojžíšovým zákonem, ale ani znovuzrození Židé. To bylo Pavlovo učení – to je evangelium, které vysvobozuje nejenom z moci hříchu, ale také z područí zákona a z moci zákona. Pro Židy z řad farizeů to bylo něco, co jenom těžko chápali a co nemohli přijmout. Proto vidíme – nejenom ve Skutcích, ale i v epištolách, že Pavel musel neustále čelit tomuto učení – stále přicházeli lidé, kteří chtěli být učiteli zákona, ale nechápali svá vlastní slova, nerozuměli tomu, co s takovou jistotou prohlašovali. Pavel o těchto učitelích říká, že jsou to učitelé jiného učení, jiného, než jaké křesťané v Efezu přijali od Pavla, jiného, které se liší od „zdravého učení podle evangelia slávy požehnaného Boha“. To nebylo evangelium, které tito učitelé přinášeli, to nebylo učení, které by vedlo ke spasení a k růstu v lásce, ale úplně se míjelo cílem křesťanského vyučování, bylo to svou podstatou jiné, tedy falešné učení, které vedlo k prázdnému mluvení, které vedlo k pýše těch, kdo ho šířili, vedlo jalovému hloubání, k roztržkám a hádkám, bylo to učení, které svádělo křesťany k tomu, aby dali na vnější věci a přestali stavět na tom, co je podstatné.

„Neboť nezáleží na obřezanosti ani neobřezanosti, nýbrž jen na novém stvoření“ (Ga 6,15). To je evangelium! Kdo je v Kristu, je nové stvoření! Kdo je v Kristu, už není otrokem hříchu ani otrokem zákona. Kdo je v Kristu, je mrtev hříchu a právě tak, kdo je v Kristu, je mrtev pro zákon (Ř 7,4)! Ale tito falešní učitelé v Efezu nechápali svá vlastní slova, nechápali to, s takovou jistotou a s důrazem prohlašovali. Co prohlašovali? Že křesťané z Židů i pohanů jsou zavázáni žít podle Mojžíšova zákona. Ale Pavel na to odpovídá:

II. Zákonné užívání zákona (v. 8)

„Víme, že zákon je dobrý, když ho někdo užívá správně...“ (1Tm 1,8). Boží slovo nám tady ukazuje několik věcí, které se týkají zákona a které stojí v pozadí toho, co učili tito učitelé jiného, odchylného učení v Efezu.

Zákon je dobrý

Problém samotný nebyl v zákoně – problém byl ve falešných učitelích. Kdyby byl problém v zákoně, Pavel by jednoduše přikázal Timoteovi, aby odstranil zákon. Ale on mu přikázal odstranit ty, kdo učí odchylné nauky. Pavel s jistotou prohlašuje: „Víme!“ Víme, že zákon je dobrý. „Zákon je tedy sám v sobě svatý a přikázání svaté, spravedlivé a dobré“ (Ř 7,12). A to je něco, k čemu musíme říci jenom ‚Amen!‘ Zákon je dobrý, protože jeho autorem je Bůh. Na zákoně samotném není nic špatného, nic nespravedlivého. Pavel říká, že zákon je svatý. Zákon byl dán s oslňující slávou „takže synové Izraele nemohli pohlédnout na tvář Mojžíšovu pro její pomíjivou zář“ (2K 3,7). Když Bůh dal Izraeli zákon, tedy když uzavřel s Izraelci smlouvu, stalo se tak s velikou slávou. Na hoře Sinaj se Izraelci museli tři dny posvěcovat, museli si vyprat šaty a očistit se, nikdo se nesměl přiblížit k hoře, ani člověk ani zvíře. Hora byla zahalena oblakem a Bůh promlouval za velikého hřmění a zvuku polnic. Lidé se třásli a v hrůze volali na Mojžíše, aby s Bohem mluvil on sám, protože oni jinak zahynou, jestliže budou dál poslouchat Boží hlas. To byla veliká, ohromující a ohlušující sláva v okamžiku, kdy Bůh s Izraelci uzavřel svou smlouvu a dal jim svůj zákon. Na Sinaji Bůh dal Izraeli smlouvu a na Sinaji jim Bůh dal svůj zákon. Slova smlouvy byla slova zákona. Mojžíš vystoupil na horu Sinaj „a byl tam s Hospodinem čtyřicet dní a čtyřicet nocí; chleba nepojedl a vody se nenapil, nýbrž psal na desky slova smlouvy, desatero přikázání“ (Ex 34,28).

Mojžíšův zákon! Tohle je vlastní, nejvlastnější jádro Mojžíšova zákona – desatero přikázání, slova smlouvy, kterou Bůh uzavřel s Izraelem. Desatero je shrnutím požadavků Staré smlouvy, smlouvy skutků, kterou Bůh dal Izraeli na hoře Sinaj. Smlouva a zákon zde jdou ruku v ruce a nelze je od sebe oddělit. Je to smlouva, která byla uzavřena s Izraelem a je to zákon, který byl dán Izraeli. Bůh „oznámil své slovo Jákobovi, nařízení svá a soudy Izraeli. Tak žádnému z pronárodů neučinil, jeho soudy nepoznaly“ (Ž 147,19–20). Zákon byl dán výlučně Izraeli. Žádný jiný národ zákon nedostal. Proto apoštol v listu Římanům s touhou po spasení Izraelců říká, že to jsou „Izraelci, jim patří

synovství i sláva i smlouvy s Bohem, jim je svěřen zákon i bohoslužba i zaslíbení, jejich jsou praotcové, z nich rodem pochází Kristus“ (Ř 9,4–5).

A když Pavel píše svůj list církvi do Efezu, píše pohanům, a připomíná jim, aby pamatovali na to, že před svým obrácením „opravdu byli bez Krista, odloučení od společenství Izraele, bez účasti na smlouvách Božího zaslíbení, bez naděje a bez Boha na světě“ (Ef 2,12).

Izraelci měli účast na smlouvách, jim byl svěřen zákon – nejenom desatero, ale celý zákon, ne jenom pět knih Mojžíšových, které jsou často také nazývané zákonem (často v sousloví „zákon a proroci“ nebo „zákon, spisy a proroci“), ale o celém Starém zákoně můžeme mluvit jako o zákoně. To je zákon, který je kladen do protikladu k evangelium. To je zákon, který je dobrý, svatý, spravedlivý – a my můžeme s jistotou prohlásit, že to víme. Přesto vidíme, že:

Zákon je možné užívat nesprávně

„Víme, že zákon je dobrý, když ho někdo užívá správně...“ (1Tm 1,8). Doslova zde stojí, že zákon je dobrý, je-li užíván zákonně, tedy zákonným způsobem, jestliže je používán v souladu se záměrem, s nímž byl vytvořen. V České republice máme např. zákon o námořní plavbě (č. 61/2000 Sb.), ve kterém je napsáno hodně věcí, které se týkají lodí, přepravy zboží, fungování lodní posádky, atd. Je to dobrý zákon? Ano. Je to lidský zákon, takže není svatý ani dokonale spravedlivý. Zákon o námořní plavbě mluví o tom, co se děje při havárii lodi – určuje povinnosti velitele lodi, majitele lodi, majitele nákladu, atd. A teď si představte, že budete mít auto na parkovišti a někdo do vás nacouvá. Zavoláte policii a policista vám řekne, že je to jasné a podle zákona o námořní plavbě jste jako velitel vozidla zodpovědný za to, co se stalo. Je to problém zákona o námořní plavbě? Vůbec ne! Ale je to naprosto špatná aplikace tohoto zákona. Na pozemních komunikacích platí vyhláška o provozu na pozemních komunikacích, nikoliv zákon o námořní plavbě. Zákon může být použit nesprávně, dokonce nezákonně, jak říká náš text.

A všimněte si, že je zde řečeno, že zákon je dobrý *pokud!* Je dobrý, jestliže je používán zákonně, správně, čímž se Pavel v následujících verších. Naproti tomu falešní učitelé používali zákon nesprávně.

Používali zákon tak, že to vedlo k jalovému hloubání, prázdnému mluvení, vedlo to k pýše, která je zjevně vidět v tom, že říkali, s jistotou tvrdili věci, kterým nerozuměli. Tito falešní učitelé dělali v oblasti učení to, co se na jiných lidech projevovalo v jejich jednání, takže se lidé tvářili jako zbožní, ale svým jednáním to popírali (2Tm 3,5). Učitelé odchylných nauk v Efezu mluvili jako zbožní, ale obsah jejich slov ukazoval na to, že ve skutečnosti zbožní nejsou – nevědí, co mluví, přestože jsou o tom skálopevně přesvědčení a s jistotou svá slova a své nauky vyhlašují. Pavel říká, že to je prázdné mluvení. Skutečná zbožnost se pozná podle souladu jednání a mluvení. Pavel o těchto lidech znovu mluví v závěru svého prvního listu Timoteovi v kontextu správného jednání a říká: „Jestliže někdo učí něco jiného a nedrží se zdravých slov našeho Pána Ježíše Krista a učení pravé zbožnosti, je nadutý, ničemu nerozumí a jen si libuje ve sporech a slovních potyčkách. Z toho vzniká závist, svár, urážky, podezřívání, ustavičné hádky lidí, kteří mají zvrácenou mysl a jsou zbaveni pravdy, a zbožnost pokládají za prostředek k obohacení“ (1Tm 6,3–5).

Jakým způsobem se tedy tito lidé podle Pavla odchylovali od správného používání zákona, od pravé zbožnosti?

III. Zákon není pro spravedlivého (v. 9a)

„Víme, že zákon je dobrý, když ho někdo užívá správně a je si vědom, že zákon není určen pro spravedlivého“ (1Tm 1,8–9). Zákon není určen pro spravedlivého! To jasně ukazuje, co tito učitelé v Efezu dělali – chtěli, aby ti, kdo byli ospravedlněni z víry nyní zachovávali zákon! Je tady řeč o spravedlivých – a spravedliví jsou ti, kdo jsou ospravedlněni. Do protikladu k nim jsou postaveni lidé nezákonní, bezbožní, zlí, nespravedliví. Tito spravedliví, o nichž je tady řeč, jsou křesťané. Zákon není určen pro křesťany, pro spravedlivé. Zákon s nimi nemá nic co do činění. Je tady slovo, které se používalo v právnícké terminologii a které říká, že zákon neplatí pro spravedlivého, není pro něj určen, není na něj položen, nespočívá na něm. Zákon je určen pro bezbožného.

Někteří lidé, kteří následují učení Jana Kalvína, vykládají tento oddíl tak, že zákon není určen pro spravedlivého, protože spravedlivý žije

podle zákona. To samo o sobě nedává valný smysl. Zákon není určen pro spravedlivého, protože spravedlivý jedná podle zákona. Stejně tak bychom mohli říct, že dopravní předpisy nejsou určené řidičům, protože řidiči podle nich jezdí. To nedává smysl. Ale kromě toho to také odporuje tomu, co říká celý kontext – pokud by to bylo tak, jak to tvrdil ženevský reformátor, proč by potom Pavel chtěl po Timoteovi, aby zakázal těmto lidem učit tyto věci? Jestliže spravedlivý žije podle zákona, proč potom zakazovat lidem, kteří kážou, že spravedlivý má žít podle zákona, aby to kázali? Co ale říká Pavel? Že zákon *není* určen pro spravedlivého! Mohli bychom to říci také jinak v souvislosti s ilustrací, kterou jsem zmínil před chvílí – zákon o námořní plavbě není určen pro řidiče aut. Jsou to dvě naprosto odlišné věci, dvě naprosto odlišné kategorie, které nemůžeme spojit dohromady. Zákon, Mojžíšův zákon, abychom byli úplně přesní, není normou pro život spravedlivého, pro život toho, kdo žije z víry, kdo byl ospravedlněn, nikoliv na základě skutků, ale na základě víry ve vzkříšeného Krista.

Život spravedlivého, život křesťana není veden a určován zákonem vytesaným do kamenných desek. Čím tedy je určován život křesťana? V sedmé kapitole listu Římanům popisuje Pavel práci zákona – zjevit hřích, přivést ke smrti. A ve třetí kapitole druhého listu Korintským Pavel mluví o tom, že smlouva vytesaná do kamenných desek, která byla uzavřena s oslňující slávou, sloužila smrti (2K 3,7) a vedla k odsouzení (Ř 7,9–10). To je popis člověka ze sedmé kapitoly listu Římanům, na něhož byl vložen zákon a kterému přikázání, které je dobré, svaté a spravedlivé, přineslo smrt. Skrze přikázání byl oživen hřích, takže hříšník zoufale volá: „Kdo mě vysvobodí z tohoto těla smrti?“ A potom dodává: „Jedině Bohu buď díky skrze Ježíše Krista, Pána našeho!“ (Ř 7,25). Proč? Protože nyní už „není žádného odsouzení pro ty, kteří jsou v Kristu Ježíši, neboť zákon Ducha...“ (Ř 8,1–2). Zákon Ducha – Ducha svatého, Ducha života, oživujícího Ducha, který byl vložen do našich srdcí skrze novou smlouvu uzavřenou v Kristu a skrze Krista. „Zákon Ducha, který vede k životu v Kristu Ježíši, osvobodil tě od zákona hříchu a smrti“ (Ř 8,2).

Křesťane, byl jsi Ježíšem Kristem osvobozen od zákona hříchu a smrti, tedy od zákona vytesaného do kamenných desek. Proto tady

čteme, že zákon není určen pro spravedlivého. To bylo něco, co ti, kdo chtěli být považováni za učitele zákona, vůbec nechápali. Nerozuměli tomu, co Bible říká o nové smlouvě zpečetěné Kristovou krví, o novém srdci, které je poslušné, protože je řízené Duchem svatým, který v nás přebývá, a nikoliv vnějším zákonem. Proto také Pavel pokračuje a říká, že „Bůh učinil to, co bylo zákonu nemožné pro lidskou slabost: Jako oběť za hřích poslal svého vlastního Syna v těle, jako má hříšný člověk, aby na lidském těle odsoudil hřích, a aby tak spravedlnost požadovaná zákonem byla naplněna v nás, kteří se neřídíme svou vůlí, nýbrž vůlí Ducha“ (Ř 8,3–4).

Křesťan nežije podle zákona, ale žije podle Ducha. Nežije podle toho, co přichází zvenčí, tedy podle vidění, ale žije z víry. Spravedlivý z víry bude živ (Ab 2,4). Křesťanova spravedlnost nepochází ze zákona a z plnění požadavků zákona, ale pochází z moci Ducha svatého a z dokonaného díla Pána Ježíše Krista na kříži Golgoty. Proto je také psáno, že „Kristus je konec zákona, aby spravedlnosti došel každý, kdo věří“ (Ř 10,4). Křesťan je ten, kdo zemřel zákonu. „Právě tak jste se i vy, bratří moji, stali mrtvými pro zákon skrze tělo Kristovo, abyste se oddali jinému, tomu, který byl vzkříšen z mrtvých, a tak nesli ovoce Bohu. Když jsme byli v moci hříchu, působily v nás vášně podněcované zákonem a nesly ovoce smrti. Nyní, když jsme zemřeli tomu, čím jsme byli spoutáni, byli jsme zproštěni zákona, takže sloužíme Bohu v novém životě Ducha, ne pod starou literou zákona“ (Ř 7,4–6).

Zákon není určen pro spravedlivého! Proč? Protože spravedlivý žije z víry, jeho spravedlnost je víry v Krista. Kristus je naší spravedlností, moudrostí i posvěcením (1K 1,30). Kristus je svatý v našich srdcích. Jestliže jste v Kristu, je vaším zákonem Kristus. Není to Mojžíšův zákon, ale je to evangelium, co řídí náš život. Není to jakýsi morální zákon, nebo Boží zákon, jak se někteří lidé snaží nazvat neměnné desatero (které hned vzápětí změní), který by měl určovat náš život, ale je to Kristovo evangelium, které je určující pro náš život. Je to zdravé učení podle evangelia slávy našeho Boha (1Tm 1,11), které je základem života spravedlivého, života křesťana. Toto motivuje náš život, usměrňuje ho a řídí – a kam ho vede?

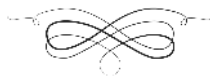
„Cílem našeho vyučování je láska z čistého srdce, z dobrého svědomí a z upřímné víry“ (1Tm 1,5). Spravedlivý z víry bude živ, z víry byl ospravedlněn, a proto je nazván spravedlivý. Proto není zákon určen pro spravedlivého! Co to znamená pro naše každodenní životy? Můžeme tedy bez jakýchkoliv výčitek hřešit? Tohle je naprosto přirozená reakce na zvěst o ospravedlnění z milosti skrze víru. Jak na to Boží slovo odpovídá? Máme dále hřešit? „Naprosto ne! Hříchu jsme přece zemřeli – jak bychom v něm mohli dále žít?“ (Ř 6,2). Zemřeli jsme hříchu a hřích už dále není tím určujícím faktorem, který by řídil náš život. Úplně stejně jsme zemřeli také zákonu, a proto už ani zákon není tím určujícím faktorem, který by řídil náš život. Ale když tedy není zákon, nebo chcete-li desatero normou pro náš život, je tady nějaká jiná norma? Ano, je! Tou normou je Kristus sám. Je to Pán Ježíš Kristus a je to zdravé učení podle evangelia slávy našeho Boha.

Podívejte se na to, co udělal – vzal zákon, desatero, a z vnější normy, přenesl normu dovnitř, do srdce člověka. Zákon řekl: „Necizoložíš!“ – to jsou slova vyrytá do kamenných desek. Co na to Kristus? „Já však vám pravím, že každý, kdo hledí na ženu chtivě, již s ní zcizoložil ve svém srdci“ (Mt 5,28). Nejde jenom o ten vykonaný akt smilstva – a jenom ten mohl být podle zákona souzen a spravedlivě odsouzen. Ale zákon není určen pro spravedlivého, protože taková vnější norma je příliš, skutečně příliš nízká pro opravdové Boží dítě, které je posvěceným chrámem Ducha svatého. Pán Ježíš se dívá k srdci. To, co ve staré smlouvě působilo zvenku, v nové smlouvě působí zevnitř. A nejde o přikázání staré smlouvy, ale jde o novou smlouvu. „Když Bůh mluví o nové smlouvě, říká tím, že první je zastaralá. Co je zastaralé a vetché, blíží se zániku“ (Žd 8,13).

Změna smlouvy znamená také změnu kněžství a změnu zákona. Nyní jsou všichni účastníci smlouvy, tedy všichni, kdo jsme znovuzrození z Ducha svatého, kněžími krále. Jste-li v Kristu, jste svatým kněžstvím a sloužíte Bohu. Sloužíte mu v novotě života, protože váš život je skryt v Kristu. Sloužíte mu ve svatosti života, protože vašim posvěcením je Kristus. Sloužíte mu se vsí spravedlností, protože Kristus je vaší spravedlností. Krista nelze srovnávat se zákonem. Nelze ho vyměňovat za zákon. Spravedlivý nežije podle zákona, ale jeho živo-

tem je Kristus. On je centrem celého křesťanského vyučování, on je hlavním tématem Božího slova, on je určujícím faktorem života křesťanů. On si nás zamiloval a dal sám sebe jako oběť smíření za naše hříchy, miloval nás jako první, abychom nyní i my mohli milovat jeho a druhé. A to je cíl našeho vyučování – láska. Proto Pavel napsal: „Nikomu nebudte nic dlužni, než abyste se navzájem milovali, neboť ten, kdo miluje druhého, naplnil zákon. Vždyť přikázání ‚nezcizoložíš, nezabiješ, nepokradeš, nepožádáš‘ a kterákoli jiná jsou shrnuta v tomto slovu: ‚Milovati budeš bližního svého jako sebe samého.‘ Láska neudělá bližnímu nic zlého. Je tedy láska naplněním zákona“ (Ř 13,8–10). Zákon není určen pro spravedlivého a cílem našeho vyučování je láska. Jak k ní dospějeme? Nikoliv skrze zákon, ale skrze zdravé učení podle evangelia slávy našeho Boha.

„Děkuji našemu Pánu, který mi dal sílu, Kristu Ježíši, že mě uznal za spolehlivého a určil ke své službě, ačkoli jsem byl předtím rouhač, pronásledovatel a násilník. A přece jsem došel slitování, protože jsem ve své nevěře nevěděl, co dělám. A milost našeho Pána se nadmíru rozhojnila, a s ní víra i láska v Kristu Ježíši. Věrohodné je to slovo a zaslouží si plného souhlasu: Kristus Ježíš přišel na svět, aby zachránil hříšníky. Já k nim patřím na prvním místě, avšak došel jsem slitování, aby Ježíš Kristus právě na mně ukázal všechnu svou shovívavost jako příklad pro ty, kteří v něho uvěří a tak dosáhnou věčného života. Králi věků, nepomíjejícímu, neviditelnému, jedinému Bohu buď čest a sláva na věky věků. Amen“ (1Tm 1,12–17).

PORUŠENÉ SVĚDOMÍ

Arthur W. Pink (1886–1952)

Pokud existuje nějaká oblast lidské duše, o níž by se dalo říci, že si zachovala původní Boží obraz, pak je to jistě svědomí. Takový názor byl skutečně široce rozšířen. Nemálo nejznámějších filozofů a moralistů tvrdilo, že svědomí není nic menšího než samotný božský hlas promlouvající v nejnvnitřnější části naší bytosti. Aniž bychom snižovali velký význam a hodnotu tohoto vnitřního pozorovatele, ať už jde o jeho úřad nebo o jeho působení, je třeba důrazně prohlásit, že se takoví teoretici mýlí, že i tato schopnost neunikla celkové porušenosti naší bytosti. To je zřejmé z jasného učení Božího slova. Písmo hovoří o „slabém svědomí“ (1K 8,12), o lidech, kteří „mají vypálený cejch na vlastním svědomí“ (1Tm 4,2). Říká, že jejich „svědomí je poskvrněné“ (Tt 1,15), že mají „zlé svědomí“ (Žd 10,22). Podívejme se na tuto otázku blíže.

Ti, kdo tvrdí, že v přirozeném člověku je něco v podstatě dobrého, trvají na tom, že jeho svědomí je nepřitelem zla a přítelem svatosti. Zdůrazňují skutečnost, že svědomí přináší vnitřní přesvědčení proti špatnému jednání, konflikt v srdci kvůli hříchu, nechuť k jeho páchání. Upozorňují na faraonovo doznání hříchu (Ex 10,16) a na to, že Dareios byl „velmi znechucen“ kvůli jejich nespravedlivému jednání proti Danielovi, když musel Daniela odsoudit k uvržení do lví jámy (Dan 6,14). Někteří dokonce zašli až k tvrzení, že odpor k větším a hrubším zločinům – který se zpočátku objevuje u všech lidí – se liší jen málo nebo se dokonce vůbec neliší od konfliktu mezi tělem a duchem popsaneho v Římanům 7,21–23. Taková sofistika se však snadno vyvrací. Především je sice pravda, že padlý člověk má obecnou představu o dobru a zlu a v některých případech je schopen rozlišovat mezi dobrem a zlem, ale dokud zůstává neobnovený, tento morální instinkt ho nikdy nepřiměje k tomu, aby si skutečně liboval v tom prvním nebo si skutečně oškivil to druhé. Ať už v jakékoli míře schvaluje dobro nebo odsuzuje zlo, není to z žádného ohledu na Boha.

Svědomy je schopno pracovat pouze podle toho, jaké má světlo. A protože přirozený člověk nemůže rozeznávat duchovní věci (1K 2,14), je v tomto ohledu nepoužitelné. Jak slabé je jeho světlo! Podobá se spíše záblesku svíčky než slunečním paprskům - stačí jen k tomu, aby zviditelnilo temnotu. Kvůli zatemnělému stavu rozumu je svědomí hrozně nevědomé. Když objeví to, co je nepříznivé, poukazuje na to velice slabě a neúčinně. Místo aby smysly usměrňovalo, většinou je mate. Jak pravdivé je to v případě necivilizovaných lidí. Svědomí jim dává pocit viny a pak je nutí k praktikování těch nejděšnějších a často nelidských obřadů. Podněcuje je k vymyšlení a šíření těch nejbezbožnějších zkrslých představ o božství. Jako balzám pro své svědomí často dělají ze samotných objektů svého uctívání vzory a ochránce svých oblíbených neřestí. Skutečnost je taková, že svědomí je tak žalostně poškozené, že není schopné plnit své povinnosti, dokud ho Bůh neosvítí, neprobudí a neobnoví.

Stejně chybné je i jeho fungování. Nejenže má špatný zrak, ale i hlas je velmi slabý. Jak silně by nás mělo kárat za naši šokující nevděčnost vůči našemu velkému Dobrodinci! Jak hlasitě by mělo protestovat proti hloupému zanedbávání našich duchovních zájmů a věčného blaha. Nečiní však ani jedno, ani druhé. Ačkoli nabízí určitou kontrolu vnějších a hrubých hříchů, neklade žádný odpor jemnějšímu skrytému působení vnitřní zkaženosti. Pokud nabádá k plnění povinností, ignoruje nejdůležitější a nejduchovnější část těchto povinností. Může být znepokojené, když nestrávíme denně obvyklou dobu v soukromé modlitbě, ale jen málo se zajímá o naši úctu, pokoru, víru a vroucnost v modlitbě. Lidé v Malachiášově době se provinili tím, že Bohu přinášeli závadné oběti, ale svědomí je kvůli tomu nikdy neznepokojovalo (Mal 1,7–8). Svědomí se může pečlivě zabývat plněním lidských nařízení nebo našich osobních sklonů, a přitom zcela zanedbávat věci, které přikázal Pán, jako tomu bylo u farizeů, kteří nechtěli jíst jídlo, dokud měli obřadně neumyté ruce, a přitom nedbali na to, co přikázal Bůh ((Mk 7,6–9).

Svědomy je žalostně neúplné. Přehlíží oblíbené hříchy a omlouvá ty, které nás nejvíce trápí. Všechny tyto pokusy omluvit naše viny vycházejí z neznalosti Boha, sebe sama a svých povinností. Jinak by

svědomí vyneslo rozsudek viny. Svědomí se často spojuje s našimi žádostmi, aby podpořilo špatný skutek. Saulovo svědomí mu říkalo, že nemá přinášet oběti, dokud nepřijde Samuel, přesto, aby se zalíbil lidu a zabránil tomu, aby ho opustil, tak učinil. A když ho tento Boží služebník pokáral, král se snažil ospravedlnit svůj přestupek tím, že se Pelištejci shromáždili proti Izraeli a že se na ně neodvážil zaútočit dříve, než si nakloní Boha: „A tak jsem se opovážil zápalnou obětí obětovat sám“ (1S 13,8–12). Svědomí se bude snažit najít nějaký důvod, kterým by se uklidnilo a schválilo zlý čin. Dokonce, i když kárá některé hříchy, dokáže pro ně najít motivy a objevit pobídky. Tak když se Herodes chystal spáchat vraždu Jana Křtitele, která byla v rozporu s jeho přesvědčením, přišlo mu na pomoc jeho svědomí a vybídlo ho k činu s tím, že nesmí porušit přísahu, kterou složil před ostatními ((Mk 6,26).

Svědomí často přehlíží velké hříchy, zatímco ty menší omlouvá, jako když Saul tvrdě odsuzoval Izraelity za porušení obřadního zákona (1S 14,33), ale neštítel se zabít osmdesát pět Hospodinových kněží. Svědomí dokonce vymyslí argumenty, které podporují i ty nejnehodnější činy; je tedy nejen jako zkažený advokát, který obhajuje zlou věc, ale i jako zkažený soudce, který ospravedlňuje bezbožníky. Ti, kdo se dožadovali Kristova ukřižování, tak činili pod záminkou, že je to správné a nutné: „My máme zákon, a podle toho zákona musí zemřít, protože se vydával za Syna Božího“ (J 19,7). Není divu, že Hospodin o lidech říká, že „říkají zlu dobro a dobru zlo, vydávají tmu za světlo a světlo za tmou“ (Iz 5,20). Svědomí nikdy nepohne přirozeného člověka k tomu, aby plnil povinnosti z úcty a vděčnosti Bohu. Nikdy ho neusvědčuje z těžké viny Adamova provinění, která leží na jeho duši, ani z nedostatku víry v Krista. Nechává hříšníky v klidu spát v jejich strašné nevěře. Jejich pokoj však není zdravý a pevný, protože pro něj není žádný důvod; je to spíše falešná jistota nevědomosti. Bůh o nich říká: „Ani jim nepřijde na mysl, že na všechny jejich zlořády pamatují“ (Oz 7,2).

Obvinění svědomí jsou neúčinná. Nepřinášejí žádné dobré ovoce, nepřinášejí ani mírnost, ani pokoru, ani opravdové pokání, ale spíše obavu z Boha jako přísného soudce nebo nenávist k němu jako k nesmiřitelnému nepříteli. Nejenže jsou jeho obvinění neúčinná, ale

často jsou i zcela mylná. Kvůli temnotě na rozumu se morální vnímání přirozeného člověka značně mýlí. Jak řekl Thomas Boston o zkaženém svědomí: „Často se tedy podobá slepému a zuřivému koni, který divoce sráží sám sebe, svého jezdce i vše, co mu přijde do cesty.“ Děsivým příkladem je předpověď našeho Pána z Janova evangelia 16,2, která se opakovaně naplnila ve Skutcích: „Přichází hodina, že ten, kdo vás zabije, bude se domnívat, že tím uctívá Boha.“ Stejně tak Saul z Tarsu po svém obrácení vyznal: „Také já jsem se ovšem domníval, že musím všemožně bojovat proti jménu Ježíše Nazaretského“ (Sk 26,9). Neobnovené svědomí je opravdu velmi nespolehlivým průvodcem.

I když je svědomí neobnoveného člověka probuzeno bezprostřední Boží rukou a zasaženo hlubokým a bolestným usvědčením z hříchu, zdaleka to duši nepohne k tomu, aby hledala Boží milosrdenství skrze Prostředníka, ale naplní ji to marností a zděšením. Jak prohlašuje Job 6,4, když člověka zasáhnou šípy Všemocného, jeho duch se napájí jejich jedem a radí se proti němu hrůzy Boží. Dříve se tento člověk mohl velmi namáhat, aby potlačil obvinění svého vnitřního soudce, ale nyní už nemůže. Místo toho svědomí běsní a burácí a uvádí celého člověka do zoufalého zděšení, protože mu nahání hrůzu představa hněvu svatého Boha a jeho planoucího rozhořčení, které pohltí jeho protivníky. To ho naplňuje takovým zděšením a zoufalstvím, že místo aby se obrátil k Hospodinu, snaží se před ním utéct. Tak tomu bylo i v případě Jidáše, který, když si uvědomil hrůznou závažnost svého hanebného činu, vyšel ven a oběsil se. Farizeové v J 8,9 ukázali, že vina hříchu v přirozeném člověku způsobuje, že se spíše odvrací od Krista než k němu. „Zahanbeni ve svém svědomí vytráceli se jeden po druhém ...“

Vůle není pánem, nýbrž služebníkem ostatních schopností, které vykonávají nejsilnější přesvědčení mysli nebo nejnaléhavější příkazy našich choutek; neboť ve vůli může být jen jeden dominantní vliv v jednom a tomtéž okamžiku. Původně spočívala dokonalost lidské vůle v tom, že se řídila vedením zdravého rozumu a podřizovala se vlivu správné autority. V Edenu však lidská vůle zavrhlá to první a vzbouřila se proti tomu druhému; od té doby je v důsledku pádu vůle člověka pod kontrolou rozumu, který dává přednost temnotě před světlem,

a sklonů, které touží po zlu více než po dobru. Proto se naše přání zaměřují na pomíjivé potěšení smyslu a malicherné dočasné zájmy, zatímco trvalým požitkům zbožnosti a bohatství nesmrtelnosti věnujeme jen malou nebo žádnou pozornost. Vůle přirozeného člověka je pokřivena jeho zkažeností, neboť jeho sklony tíhnou opačným směrem, než jakým se ubírají jeho povinnosti; proto je v naprostém zajetí hříchu, poháněn svými žádostmi. Neobnovení lidé nejenže nejsou ochotni usilovat o svatost, ale zarytě ji nenávidí.

Od chvíle, kdy vůle zradila Boha a vstoupila do služeb Satana, je zcela ochromena vůči dobru. Spasitel řekl: "Nikdo nemůže přijít ke mně, pokud ho nepřitáhne Otec, který mě poslal" (J 6,44). A proč člověk nemůže přijít ke Kristu vlastními přirozenými silami? Protože ho k tomu nejen nic neláká, ale Spasitel ho odpuzuje: Jeho jho je nevítané, jeho žezlo odpudivé. V souvislosti s duchovními věcmi se stav vůle podobá stavu ženy z Lk 13,11, která „byla úplně sehnutá a nemohla se vůbec napřímit“. Je-li tomu tak, jak můžeme říci, že člověk jedná dobrovolně? Protože svobodně si vybírá zlo: „Svévolník je chtivý zlého“ (Př 21,10) a vždycky ho uskutečňuje, pokud mu v tom Bůh nezabrání. Člověk je otrokem své zkaženosti jako divoké hříbě; od nejútlejšího dětství se brání omezování. Vůle člověka je vždy ve vzpouře proti Bohu. Když Prozřetelnost zmaří jeho plány, místo aby se sklonil v pokorné rezignaci, neklidně vyvádí a chová se jako divoký býk v síti. Jedině Syn ho může učinit „svobodným“ (J 8,36), neboť „svoboda“ je jen tam, kde je Pánův Duch (2K 3,17).

Toto jsou důsledky lidské zkaženosti. Pád zaslepil mysl člověka, zatvrdil jeho srdce, znetvořil jeho city, poničil jeho svědomí, ochromil jeho vůli, takže v něm „není nic zdravého“ (Iz 1,6), a „nepřebývá v něm žádné dobro“ (Ř 7,18).

TYRANIE NARATIVŮ

Ryan Davidson

Výkladový slovník Merriam-Webster definuje narativ jako „způsob prezentace nebo pochopení situace nebo řady událostí, který odráží a podporuje určitý názor nebo soubor hodnot“. Žijeme v době narativů. Stačí si zapnout zprávy, podívat se na Twitter nebo si poslechnout rychlé a krátké argumenty, kterými se mnozí ohánějí. V rámci Kristova těla to neplatí o nic méně. Omezujeme se na krátké zvukové úryvky, snadno formulované názory a stále více se necháváme unášet narativy událostí, jednotlivců a postojů, s nimiž se setkáváme. Pokud si toto připustíme, zjistíme, že právě v rámci tohoto lpění na narativech se ocitáme v pasti jistého druhu tyranie. Aby bylo jasno, rozlišuji mezi narativy a promyšlenými teologickými postoji, systémy teologického učení a biblického chápání. Narativy jsou jejich opakem. V narativech jsme jednoduše vtaženi do hnutí, které si jako svůj prapor vyvěsí tu či onu věc, a zanedlouho se narativ stane optikou, skrze kterou se díváme na jakékoli související téma. A právě tato situace způsobuje, že se jako jednotlivci i jako skupiny ocitáme pod jejich tyranii.

Rád bych poukázal na pět způsobů, kterými jsme jako věřící postiženi, když se staneme obětí tyranie narativů. A těchto pět oblastí je nebezpečných pro naše duchovní zdraví i zdraví druhých.

Za prvé, když máme tendenci držet se nějakého narativu a nekompromisně ho přijímat jako optiku, skrze kterou se díváme, riskujeme, že otupíme svou vlastní schopnost slyšet hlásané Boží slovo. Mám na mysli toto. Pokud musí jinak evangelium hlásající a Písmem se řídící služebník sestavovat kázání tak, aby bylo přijatelné pro narativy jeho posluchačů, otupuje se tím kázání Slova. Kazatelé jsou stále častěji nuceni kázat o aktuálních narativních tématech a pravděpodobně jsou také v pokušení zjemňovat svá vlastní slova tak, aby je slyšeli konkrétní jednotlivci nebo skupina osob v jejich sboru. Copak už není prostor pro odvážné a přímé hlásání Slova, a to jak ze strany posluchačů, tak ze strany kazatele? A co ty, příteli? Vytváříš si systém

filtrů, které tvůj pastor musí úspěšně splňovat, než v daný den Páně přijmeš Slovo? Pokud váš pastor káže například o manželství, musí chodit po špičkách kolem všech otázek, které s ním souvisejí a pro které jste zapálení, abyste ho vůbec slyšeli? Pokud bude kázat o určité pasáži a nezmíní se o etnické příslušnosti, pohlaví, moci a privilegiích atd., uslyšíte ho? A stává se vám, že se na konci kázání neustále obáváte, že nebyly pokryty všechny možné situační prvky související s vaším přijatým příběhem? Pokud ano, možná jste pod tyraníí narativu.

Za druhé, narativy nás nutí k tomu, abychom soudili druhé, často tím, že je zařadíme na opačnou stranu problému. Pokud nekriticky přijmeme nějaký postoj a používáme ho jako jednoduchý narativ, můžeme zbytečně předem odsoudit jednotlivce jen proto, že do našeho narativu nezapadá. Uvažujme: „Ten a ten říkal o ekonomice tohle, takže musí patřit k jednomu procentu nejbohatších!“ „Ten a ten nezmínil tento aspekt právě ve své zprávě, která se zabývá etnickou otázkou, takže musí být rasista!“ „Tak a tak si troufli mluvit o rolích v církvi nebo o manželství, proto určitě nerozumějí hnutí #metoo.“ A tak to jde dál a dál. Jsou naše rozhovory jako bratrů a sester v Kristu tak povrchní, že nám stačí narativy, abychom měli veškeré podklady, které potřebujeme k odsouzení jednotlivců?

Za třetí, narativy nás postupem času činí stále cyničtějšími. Nejprve se pro nějakou záležitost nadchneme. Pak se jí začneme věnovat do hloubky. Stále více se díváme na svět optikou tohoto problému, a když se zdá, že ostatní pro ni nejsou tak zapálení jako my, odrazuje nás to. Znechucení přechází v cynismus a zanedlouho považujeme celou církev 21. století za beznadějnou. Přitom tento cynismus může mít více společného s tím, co vidíme na sociálních sítích, než s naší vlastní místní církví.

Za čtvrté, narativy nás časem připraví o hluboké studium a reflexi. Pokud dovolíme médiím, naší mysli atd., aby nás stále více cvičily v přijímání narativů, přestaneme před tím, než své názory zakotvíme do přesvědčení, hluboce přemýšlet. Naše doba, a to i v Kristově těle, je poznamenána nedostatkem hlubšího studia věčných pramenů. Při vytváření názorů se stále více spoléháme na stručné myšlenky druhých. Mnoho dnešních vysokoškolských studentů sotva ví, co je to primární

pramen, a ti z nás, kteří už mají tato léta za sebou, se stále častěji snaží něco potvrdit, protože to zapadá do narativu, který zastáváme. Stále více ztrácíme schopnost hluboce přemýšlet a uvažovat o problémech, zejména o těch, které se týkají něčeho většího než krátkého tweetu nebo příspěvku na Facebooku. Místo toho se zdá, že dnes převládá házení malých narativních prohlášení bez ohledu na jakékoli nuance.

A konečně, což souvisí se všemi výše uvedenými oblastmi, jsme v dnešní době pod tyranii narativů, protože v Kristově těle narůstá počet rozdělení kvůli narativům. Už to nejsou dobře napsaná, časem prověřená vyznání víry a konfese, které určují hranice, jimiž na někoho pohlížíme, ale nyní máme kromě různých denominačních rozdílů i rozdělení kvůli řadě narativů. Přestali jsme někdy přemýšlet nad tím, že bratr nebo sestra, kterému jsme právě vynadali na Twitteru, je mnohem víc než jen krátký příběh, který jsme si s ním spojili? Kolik táborů potřebujeme? A když někdo řekne pravdu, rozdělíme se kvůli ní, protože není řečena nebo napsána způsobem, který chceme, nebo podle narativu (narativů), který (které) tolerujeme a po kterém (kterých) toužíme? Nebo se s někým rozdělíme proto, že tvrdí něco, co není řečeno způsobem, který odpovídá naší subjektivní zkušenosti? Co je však ještě horší, tato tyranie je hnacím motorem většiny kázání, očekávání členů a nedostatku lásky v našich církvích.

Bratři a sestry, držíte se biblické pravdy ze všech sil, nebo jste přijali narativ, který se tváří jako neochvějná pravda? Stále více si uvědomuji potřebu více číst, než udělám čáru, která dosud nebyla patrná v historických vyznáních. Stále více si uvědomuji, že potřebuji číst více primárních zdrojů neboli údajů z první ruky oproti přijímání údajů ze sekundárních zdrojů, které přicházejí s narativy. Stále více si uvědomuji, že je třeba říkat méně než více, když toho o osobě nebo postoji, který mi připadá odlišný od mého, mnoho nevím. Podle 1. listu Korintským 13 v rámci Kristova těla láska „věří“. Co když nám v tom ale náš narativ... *brání*?

O KLEVETĚNÍ

Charles Spurgeon

Ve waltonském kostele v našem kraji existuje ohlávka neboli uzda na sekernice, která se v minulosti používala k tomu, aby jazyk žen netrápil jejich manžely a sousedy. V těch starých dobrých časech dělali divné věci. Byla tato ohlávka důkazem toho, čemu náš kazatel říká moudrost našich předků, nebo to byl nástroj poněkud zbytečné krutosti?

„To nic není – to se jen žena topí,“ říká staré, zlé a zlomyslné rčení, které stejně jako uzda vzniklo z rozšířené představy, že ženy nadělají jazykem spoustu neplechů. Je to tak, nebo ne? Honza Oráč nechá odpověď na někom jiném, neboť přiznává, že sám nedokáže udržet jazyk za zuby a rád si poklábosí jako kdokoli jiný; ale Honza se nestará o rozkrývání lidských charakterů a nesnáší pomluvy, které jsou pro některé lidi jako pamlsky. Honza položí otázku moudřejším mužům, než je on sám: Jsou ženy v tomto směru o mnoho horší než muži?

Říká se, že mlčení je krásný šperk pro ženu, ale nosí se velmi málo. Je to tak? Je pravda, že žena skrývá jen to, co neví? Jsou snad ženské jazyky jako beránčí ocásky, které se stále vrtí? Říká se, že lišky jsou samý ocas a ženy samý jazyk. Je to pravda, nebo ne? Byla ta stará modlitba „Vysvobod' nás od velkých zbraní a ženských jazyků“ opravdu tak potřebná? Honza má svou vlastní, opravdu hodnou a tichou ženu, jejíž hlas je tak sladký, že ho nemůže slyšet příliš často, a proto není spravedlivým soudcem. Ale zároveň se tak trochu obává, že některé jiné ženy by raději kázaly, než se modlily a nepotřebují žádný silný šálek čaje, aby se jim rozjely klapačky. Ovšem i zde platí, že jaká je omáčka na husu, taková je i na slepici, a někteří muži jsou naprosto stejně hrozní žvanilové jako ženy.

Jaká škoda, že není zavedena daň ze slov: královna by z toho měla příjem. Ale běda, když se z mluvení žádná daň neplatí; a kdyby se platila dvojnásobná ze lži, vláda by mohla splatit státní dluh, ale kdo by ty peníze vybral? Běžná fáma je obyčejný lhář. Řeči z doslechu jsou poloviční lži. Příběh se vyprávěním nikdy nevytrácí. Stejně jako sněhová koule roste kutálením, roste i příběh. Kdo hodně mluví, hodně lže. Kdyby lidé říkali

jen to, co je pravda, jak pokojný svět bychom měli. Mlčení málokdy způsobí nějakou škodu, ale mluvení je pro farnost pohromou. Mlčení je moudrost; podle tohoto pravidla je moudrých mužů a moudrých žen málo. Tiché vody jsou nehlubší, ale nejmělčí potoky se nejvíc hádají. To ukazuje, kolik musí být hlupáků. Otevřená ústa ukazují prázdnou hlavu. Kdyby v truhle bylo zlato nebo stříbro, nebyla by stále otevřená dokořán. Mluvení je přirozené, ale je třeba hodně tréninku, abychom se naučili mlčet; přesto by měl ohled na pravdu každému poctivému muži vložit do úst udidlo a každé dobré ženě na jazyk uzdu.

Když už musíme mluvit, tak se alespoň vyvarujme pomluv, ale nešpiňme si jazyk očerňováním. Pomluvy mohou být pro ty, kdo je šíří, sportem, ale pro ty, které urážejí, jsou smrtí. Vraždu můžeme spáchat jazykem stejně jako rukou. Nejhorší zlo, které můžete člověku způsobit, je poškodit jeho charakter, jak řekl kvaker svému psovi: „Nebudu tě bít ani ti nadávat, ale dám ti špatné jméno.“ A tak se stalo. Ne každý, na koho štěká pes, je zloděj, ale většinou se s ním zachází tak, jako by jím byl. Svět většinou věří, že kde je kouř, tam musí být i oheň, a co říkají všichni, to musí být pravda.

Dávejme si tedy pozor, abychom bližnímu neublížili v tak citlivé věci, jakou je jeho charakter, protože když se na něj jednou hodí špína, těžko se jí zbavuje, a když se člověk jednou dostane do špatného světla u lidí, sotva se z něj někdy zcela vymaní. Chceme-li mít jistotu, že nebudeme mluvit špatně, bylo by dobré mluvit co nejméně; kdybychom totiž všechny lidské hříchy rozdělili na dvě části, polovinu z nich by tvořily hříchy jazyka. „Kdo nechybje slovem, je dokonalý muž a dovede držet na uzdě celé své tělo.“

Drbny obou pohlaví, zanechte hanebného řemesla pomlouvání; nebudte už ďáblivými měchy, které rozdmýchávají oheň sváru. Přestaňte lidi tahat za uši. Když už nechcete utnout kousek svého jazyka, alespoň ho ochuťte solí milosti. Více chvalte Boha a méně obviňujte bližní. Každá husa může zakejhat, každá moucha může najít bolavé místo, každý prázdný sud může vydat zvuk a šípek může roztrhat lidské tělo. Mouchy ti do krku nepolezou, když budeš držet ústa zavřená, a ani zlá řeč z nich nevyjde. Hodně myslí, ale málo mluví; rychle pracuj a pomalu mluví; a především pros velkého Pána, aby nad tvými rty držel stráž.

POMLUVY

Jaroslav Kernal

Hospodine, kdo smí bydlet na tvé svaté hoře? ... Ten, kdo nemá pomlouvačný jazyk, druhému nedělá nic zlého, na svého druha nekydá hanu. (Ž 15,3)

Pavlíkův překlad říká: „Neroznáší pomluvy, nečiní zle, nevznáší potupu.“ Jde o jazyk. Pomluvy škodí druhým, činí jim mnoho zla a kydají na druhé hanu, potupu. Jakub nazývá jazyk malým údem, ale s ďábelským ohněm v sobě. Je podpalován ďábelským plamenem, takže je schopen napáchat víc zla, než ruce. Jazyk může zničit lidský život víc, než jakákoliv zbraň. Je tady důraz na dobré, správné, pravdivé, čestné, čisté, spravedlivé a bezúhonné mluvení. Je to velmi, velmi praktický důraz. Tohle je místo, kde se všichni bez výjimky proviňujeme – pomluvami, zraňujícími slovy, která působí mnoho zlého druhým, i tupením druhých, nebo jak říká náš překlad kydáním hany na druhé. A kdyby chtěl někdo tvrdit něco jiného – a měl jsem tu čest setkat se ve svém životě s lidmi, kteří tvrdili, že tohle rozhodně není jejich problém – takový člověk jenom lže sám sobě i druhým. Samotné Boží slovo nás usvědčuje, protože jasně říká, že „jazyk neumí zkrotit nikdo z lidí. Je to zlo, které si nedá pokoj, plné smrtonosného jedu.“ (Jk 3,8).

Jsou tu tři věci – pomluva, slovo, které ubližuje a špinící slovo, což má hodně blízko k pomluvě. Pomluvy, klevety, drby – nemusí se jednat nutně o čistě zlé mluvení o druhých, ale vždycky se jedná o mluvení o druhých bez druhých. Ale musíme si také uvědomit, že ne každé mluvení o druhých bez druhých je pomluva, kleveta.

Pavel napsal Timoteovi, že se má vyhnout kovářovi Alexandrovi, protože Pavlovi způsobil mnoho zlého. Pavel varuje svého syna ve víře před zlým člověkem. A kdyby se Timoteus zeptal, co přesně Pavlovi způsobil, Pavel by velmi jasně a konkrétně odpověděl. Podobně Pavel varuje před učením Hymenaia a Filéta a říká, v čem konkrétně je jejich

učení falešné. Jan varuje církev před Diotrefem, a vysvětluje proč: Diotrefés si osobuje právo být první mezi ostatními, vylučuje bratry a nepřijímá ty, kteří přicházejí od Jana (3J 9–10).

Ale kdyby Pavel nebo Jan říkali nějaké neurčité, obecné věci – *dej si pozor na Ferdinanda, protože je takovej divnej, a asi mu to úplně neklape doma, nejspíš žije v nějakém hříchu, na facebook psal divný věci, viděl jsem ho se zvláštními lidmi apod.* – potom by byli obyčejnými klevetníky, pomlouvači, tedy těmi, kteří se Bohu hnusí. Ano, jedna z nemnoha věcí, kterou má Hospodin v nenávisti, je pomlouvačný jazyk. Takový jazyk nebude přebývat na Hospodinově hoře. Pomlouvač svým jazykem zapaluje oheň. „Klevetník rozlučuje důvěrné přátele“ (Př 16,28). A hned dvakrát v Přísloví čteme o tom, jak nebezpečné jsou pomlavy pro ty, kdo je poslouchají a přijímají je, protože sestoupí až do nejnvnitřnějších útrob (Př 18,8; 26,22). Pokud je neodmítneme hned, ale začneme je ve své mysli přežvykovat a zabývat se jimi, sestoupí do nejnvnitřnějších útrob a už je tam odtud nedostaneme.

Jsou jako pamlsky. Jako když vycucáte bonbon – už ho nedostanete ven. Musíte ho vyplivnout hned na začátku a nejlépe ho ani nedat do pusy. Ale pokud pomlavy pustíte do svých útrob, Boží slovo ukazuje jenom jednu cestu, jak je možné útroby vyčistit – je to něco, co nikdo z nás nechce: „Rány pročistí nejnvnitřnější útroby“ (Př 20,30). Rány, bití, údery – to říkají různé překlady. Pryč od toho!

Nepomlouvej! Nemluv o druhém, neříkej o něm lži a polopravdy (což jsou zase jenom lži), neříkej nic, čím bys ho snížil v očích druhých, ale mluv pravdivě a s úctou. A pokud bys měl říci něco, co by na druhého vrhalo špatné světlo, potom raději mlč.

© *Spolek Soli Deo Gloria*

www.solideogloria.cz

© SoliDeoGloria.cz

Praha 2023